

INFOHEEMKUNDE NIEUWERKERKEN

www.heemkunde-nieuwerkerken.be

Tweemaandelijks informatieblad van Heemkunde Nieuwerkerken
17de Jaargang – Januari – Februari 2021

Redactie- en coördinatieadres:
Valère Grauwels, Molenstraat 9, 3850 Nieuwerkerken

ISSN 2295-3531

DE BOND VAN HET HEILIG HART

De oorsprong is terug te vinden aan het front tijdens de Eerste Wereldoorlog. In de zomer van 1915 verboden de Franse autoriteiten om nog langer emblemen op de Franse vlag of driekleur te dragen of te bevestigen. Als gevolg hiervan startte er een katholieke campagne om het embleem van het Heilig Hart toe te laten op de nationale vlag. De devotie tot het Heilig of Allerheiligst Hart van Jezus is een uitdrukking voor een specifieke spiritualiteit, zoals deze in de Rooms-katholieke Kerk vorm krijgt. De 19de eeuw kenmerkte zich door de definitieve scheiding tussen Kerk en Staat, het opkomend socialisme en de groeiende verwereldlijking. De Kerk reageerde op deze veranderingen door zich naar het volk te richten, door het oprichten van verenigingen, broederschappen, retraites enz... Derwijze vond de kerk een plaats in het dagelijks leven van de gelovigen, waarvan de arbeidersklasse zich het snelst naar het Socialisme keerde. Om deze verloren zielen terug te winnen werden verenigingen opgericht.

De plaatselijke bonden werden meestal opgericht en geleid door de plaatselijke pastoor of kapelaan, de ijveraars vormden de spil ervan, zij kwamen regelmatig samen, deden aan ledenwerving en gingen na wie de bondsmis, de voornaamste activiteit, bijwoonde. Leden dienden tenminste eenmaal per maand te communie te gaan, de kaart werd dan afgestempeld en door de ijveraar terug aan de leden bezorgd.

Vraag?

Bij verbouwingswerken aan een lemen hoeve daterend uit 1774 werden in een muur 3 vorken aangetroffen. Heeft hier iemand een verklaring voor?

Antwoorden aan heemkunde.nwk@telenet.be

VACCINATIEBEWIJS: HET POKKENBRIEFJE (19E EEUW)

...en het verzet tegen de verplichte vaccinatie

46.

MODEL n°. 1. [Art. 17, 1ste lid, der wet van 4 December 1872 (Staatsblad n°. 134).] 10.

De ondergetoekende (1) _____
 geneeskundige, gevestigd te (2) _____, verklaart
 dat (3) *Charactuna Lindenburg*, geboren den (4)
24 April 1912, wonende te (5) *Daeft*,
 met goed gevolg de inenting tegen de pokken overeenkomstig de, krachtens
 art. 17a van bovengenoemde wet uitgevaardigde, hierachter afgedrukte, voor-
 schriften heeft ondergaan.

(Dagteekening). (Handteekening van den geneeskundige).

24 April 1912

Charactuna Lindenburg

N.B. Het verdient aanbeveling het geboortebewijs van den in te enten persoon bij de inenting mede te brengen.

(1) In te vullen: den naam van den geneeskundige.
 (2) " " : den naam der gemeente, waar de geneeskundige is gevestigd.
 (3) " " : den naam en de voornamen (voluit) van den ingetente persoon.
 (4) " " : den datum en het jaar van geboorte.
 (5) " " : den naam der gemeente, waar de ingetente persoon woont.

Z. O. Z.

Vaccinatiebewijs - pokkenbriefje uit 1912 (CCBy3.0) - museum Europeana

Toen eind achttiende eeuw een vaccin tegen de pokken werd ontwikkeld, bleek deze vaccinatie het aantal dodelijke slachtoffers dat jaarlijks aan de ziekte bezweek forst te verminderen. In 1823 besloot de Nederlandse overheid de koepok-vaccinatie daarom voor kinderen indirect verplicht te stellen. Wie naar school wilde moest vanaf dat moment een bewijs van vaccinatie kunnen voorleggen, het zogenoemde pokkenbriefje.

Aangezien de pokken vooral gevaarlijk was voor kinderen, stond de ziekte bij ons ook wel bekend als de kinderpokken. Met een verplichte vaccinatie wilde de overheid het aantal slachtoffers drastisch verminderen. De inenting bewees zijn nut, maar was niet zonder gevaren. Sommige kinderen kregen na de inenting bijvoorbeeld ernstige bijwerkingen, waaronder soms zelfs een fatale hersenontsteking.

De vaccinatie was in 1796 ontdekt door de Engelse plattelandsarts Edward Jenner. Toen hij een achtjarige jongen infecteerde met wat vocht uit een koepok, bleek de jongen daarna immuun te zijn voor het veel gevaarlijkere menselijke pokkenvirus.

In 1808 had koning Lodewijk Napoleon de inenting al voor Nederlandse schoolgaande kinderen verplicht. Ook werden er allerlei campagnes opgezet om de inenting te promoten. In 1823 volgde de nationale verplichtstelling voor alle schoolgaande kinderen en kwam dus ook het pokkenbriefje in omloop. Ouders die hun kinderen niet wilden inenten konden met hun kroost vanaf dat moment dus niet meer op de scholen terecht. Men moest dan thuis zelf maar voor onderwijs zorgen.

Poster uit laat 19e eeuw
Edward Jenner vaccineert een jong kind
CC By SA3.0 - Welcome Library - wiki

Tegenstanders

Sinds de opkomst van de pokkenvaccinatie waren er in Nederland ook mensen die het helemaal geen goed idee vonden om gezonde kinderen tegen de pokken in te enten. Dat de vaccinatie aardig wat bijwerkingen had speelde hierbij ook een rol. In de ogen van sommige tegenstanders was het verwerpelijk om een gezond lichaam ziek te maken, ook al werden de kinderen hierdoor beschermd tegen een ernstige ziekte.

Een bekende 'anti-vaxxer' was begin negentiende eeuw de Amsterdamse onderwijzer, arts en Réveilman Abraham Capadose. In 1823, het jaar dat de overheid de verkapte vaccinatieplicht instelde, publiceerde hij een geschrift getiteld "Bestrijding der vaccine of de vaccine aan de beginselen der godsdienst, der rede en der ware geneeskunde getoetst". De bezwaren van Capadose waren religieus gemotiveerd. De arts meende dat vaccineren getuigde van wantrouwen ten opzichte van God, alsof die niet te hulp zou kunnen schieten in geval van ziekte... Nadat een kind van Isaïc da Costa, een geestverwant van de arts, aan de kinderpokken stierf, werd Capadose wat milder en stelde hij dat iedereen voor zichzelf moest uitmaken of er gevaccineerd werd of niet. Van verplichting moest hij nog steeds niet hebben.

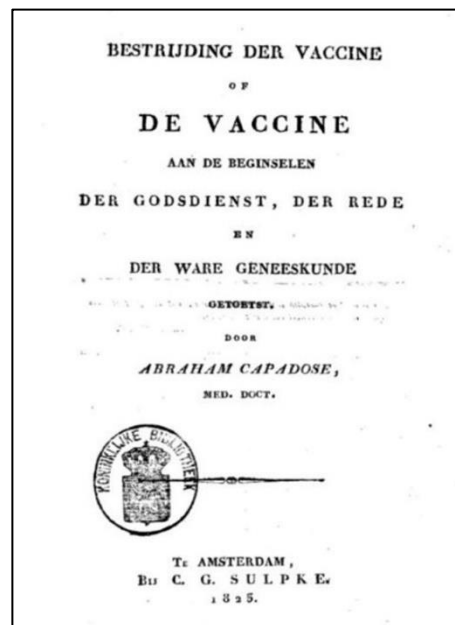
Dr. Abraham Capardose
Foto David Octavius Hill

Er waren meer tegengeluiden te horen en niet alleen vanuit religieuze hoek. Zo bestempelde de beroemde dichter Willem Bilderdijk de vaccinatie bijvoorbeeld als een teken van 'verdierlijking'.

In 1881 werd de Bond tegen de Vaccinatiedwang opgericht, met als voorzitter Levinus Wilhelmus Christiaan Keuchenius, tevens Tweede Kamerlid namens de Anti-Revolutionaire Partij (ARP).

De verplichte vaccinatie voor schoolgaande kinderen werd in 1857 onder druk van christelijke partijen afgeschaft. Na een pokkenuitbraak vanaf 1870, die aan circa 23.000 mensen het leven kostte, werd de inenting echter weer verplicht gesteld en mochten kinderen dus alleen nog naar school als ze daar een pokkenbriefje konden overleggen. Dit werd vastgelegd in de Wet op de Besmettelijke Ziekten (1872). Hierin werd ook bepaald dat kinderen uit gezinnen met cholera, tyfus, pokken, roodvonk, difterie of mazelen, pas acht dagen nadat een arts het gezin had bezocht weer naar school mochten. Als de arts tenminste had geconstateerd dat de ziekte was geweken.

Opnieuw was er verzet tegen de verplichte vaccinatie. ARP-leider Abraham Kuyper stemde met zijn partij tegen de wet. Volgens de protestants-christelijke politici was de indirecte 'vaccine-dwang' in strijd met de gewetensvrijheid. Bovendien zou de regel vooral de 'kleine luyden' met gewetensbezwaren treffen omdat die over onvoldoende financiële middelen beschikten om hun kinderen thuis te houden en huisonderwijs te geven.

Titelblad van een anti-vaccinatie geschrift van Capadose

Kuyper verzamelde ongeveer 43.000 handtekening tegen de wet in de hoop koning Willem III zover te krijgen dat hij de wet niet zou ondertekenen. Tevergeefs. De koning zette zijn handtekening onder de wet. Vanaf 1912 werd het mogelijk om wegens gezondheidsredenen een vrijstelling te krijgen voor de vaccinatieplicht. Voor de ARP en andere tegenstanders was dit echter nog niet genoeg. In een artikel op Onderwijsmuseum.nl schrijft John Exalto, universitair docent historische pedagogiek.

"De Anti-Revolutionaire Partij (ARP) vond dat daarmee de indirecte vaccinatiedwang gehandhaafd bleef: 'een ongeoorloofde aantasting van de persoonlijke vrijheid' die gemakkelijk in consciëntiedwang zou kunnen ontaarden."

In deze periode verzette ook Gerrit Hendrik Kersten, een van de oprichters van de Staatkundig Gereformeerde Partij, zich fel tegen de vaccinatieplicht. Net als Kuyper lanceerde hij verschillende handtekeningenacties. Politiek boekte hij daarmee geen succes, maar Kersten wist met zijn acties wel de aandacht van de media te vestigen op de vaccinatieplicht. Het was overigens niet zo dat alle tegenstanders ook tegen vaccinatie waren. Verplichting ging hen echter een brug te ver. Mensen dienden vrij te kunnen beschikken over het eigen lichaam.

Vaccinatie set uit ca 1925 - 1928 (CcC By 4.0 - Welcome Images - wiki)

Inentingswet

In 1928 werd de verplichte vaccinatie voor drie jaar opgeschort, naar aanleiding van de acties van gewetensbezwaarden én kritische geluiden uit de medische hoek, waarbij gewezen werd op gevaarlijke bijwerkingen van de inenting. Na herhaaldelijke nieuwe opschortingen werd in 1939 de Inentingswet aangenomen. De regering wilde met een nieuwe verplichting de inmiddels gedaalde vaccinatiegraad weer wat opkrikken. Dit keer werd er echter rekening gehouden met 'gewetensbezwaarden'. Ouders die hun kinderen niet wilden laten inenten konden bij de burgemeester een uitzonderingspositie krijgen. Deze nieuwe situatie bleef van kracht tot 1975. Kort daarna verklaarde de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de wereld 'pokkenvrij'. Ook het pokkenbriefje was daarmee definitief geschiedenis geworden.

Ingezonden door Eddy Cox. Bron: Historiek.net.

DE DUIVENSPORT IN DE VORIGE EEUW

Het principe van de duivensport zal wel altijd hetzelfde geweest zijn, vroeger en nu nog. Alleen zijn de mogelijkheden voor mens en dier natuurlijk veranderd zoals dat met véél zaken gaat. In de loop van dit artikel zal dat wel wat duidelijker worden.

Wanneer men met duiven wilde 'spelen' moest (en moet) men al zeker lid zijn van de KBDB, 'De Koninklijke Belgische Duiven Bond' en men moest coördinaten aanvragen. De landmeter kwam die dan bepalen ter plaatse waar het hok van de liefhebber stond. Aan de hand van die coördinaten wordt dan de afstand bepaald tussen de lossingsplaats en het hok. Een combinatie van die afstand, de gevlogen tijd en de snelheid waarmee een duif vliegt (de wind voor of tegen speelt hier een rol!) bepalen dan de uitslag of de plaats op het 'Resultaat' dat opgemaakt wordt door de 'Uitteller'.

Wou men met een 'Vlucht' meedoen moest men de duiven gaan inzetten in het 'Duivenlokaal'. Ieder dorp had zo wel een lokaal vroeger! Nu is dat fel verminderd door allerhande omstandigheden. In het duivenlokaal waren natuurlijk de faciliteiten aanwezig die nodig waren voor de inkorving.

Verschillende helpers hielpen de duiven aannemen en voorzien van één of twee gummi ringen. Daarop staat een nummer (getal). Die ring moest de duivenliefhebber van de poot afdoen en in een plastic of aluminium potje steken. Dat potje moest dan in de klok of 'Constateur'. Deze prikklok werd in onze streken ook 'Tellè' genoemd, afgeleid van het merk 'Toulet'. Het potje erin en ogenblikkelijk op de knop duwen en zo stond de tijd op de klok. Dat was of is een hele bedoening die dus snel moet gebeuren want elders komen natuurlijk ook duiven thuis. Bij het inkorven kreeg men dus zo 'n klok mee naar huis in bruikleen. Men kon ook een 'eigen' klok hebben. Voor de gehuurde moest men natuurlijk een kleine vergoeding betalen. De eigen klok werd dan wel met de klokken van het lokaal gelijk gezet voor het vertrek naar het huis van de liefhebber.

Men kon de duiven voor 'port' meegeven of voor 'goed'. Voor Port betekent dat men geen geld kan verdienen als de duif goed vliegt; er is geen weddenschap op afgesloten! Wanneer men wil gokken op de prestatie van de duiven kan men 'poolen'. Dus geld zetten per duif op de verschillende manieren die daarvoor voorzien zijn.

Wanneer dan de dag van de thuiskomst de duiven van hun ring ontdaan zijn en die zit in de klok moet de liefhebber ermee terug naar het lokaal. Als er genoeg klokken binnen waren dan ijkte men

de klokken op een speciale manier om ze allemaal op dezelfde tijd te krijgen. Dit werd gedaan omdat zo'n klok wel wat voor of achter kon lopen.

Dan kon het 'uittellen' beginnen. Er was een aangeduide persoon die dat werkje op zich genomen had. Vroeger deed men dat zeker met pen en papier, of met een rekenmachine (molen rekenmachine). Als dat gedaan was kon men het 'Resultaat' maken. Het klassement! Een zeer ingewikkelde bedoening want men moest dus rekening houden met verschillende factoren, zoals hierboven aangegeven, tijd afstand en gezet geld. Het was vanzelfsprekend dat niet alle duiven geld opbrachten; wie niet vroeg genoeg was had niets of minder! Een duif die alleen maar voor port vloog, maar toch geconstateerd was kon dus ook op het resultaat voorkomen, zelfs op de eerste plaats. De oorspronkelijke resultaten werden misschien wel eerst met de hand geschreven. Nu is dat allemaal met computer, printen of fotokopie.

Vroeger (jaren '50 en vroeger) zag ik mensen die met hun korfje achter op de fiets naar 'Schorrebosberg' reden, of soms nog verder, om de duiven te gaan lossen. Dat hoort bij het 'opleeren'! Nu neemt men de auto en sommigen rijden zelfs tot Namen. Soms wordt er door de maatschappij een of meerdere 'opleervluchten' georganiseerd waardoor de leden dan de duiven naar 't lokaal brengen en zij ergens naartoe rijden en daar de duiven lossen zonder dat ze een nacht in de korf moeten zitten; de liefhebber moet hiervoor ook wel wat betalen per duif die hij mee geeft.

De laatste jaren is de 'Elektronische' controle in gebruik gekomen. De constateur is voorbijgestreefd en met de 'Chips' is het veel nauwkeuriger! Nu kunnen er verschillende duiven tegelijk thuis komen (en binnenkomen). Die worden allemaal gelijktijdig genoteerd door de computer! ZELFS duiven van verschillende vluchten van op verschillende afstanden mogen onder mekaar thuis komen; het is altijd juist. Dit heeft echter zijn PRIJS. De elektronische installatie kost gauw 1000 euro. En de chips ring die elke duif voor de vlucht nodig heeft kost ook nog eens 1,6 euro. Deze kan wel ooit terug afgedaan worden voor een andere duif. De gewone identiteitsring die elke duif krijgt als ze een 10 tal dagen oud is en altijd aanhoudt zolang ze leeft kost tegenwoordig ook al 1 euro.

De tijden dat er met duiven gespeeld werd op 'graan en water' zal wel lang voorbij zijn als men een prijsje wil spelen! Degene die overblijven zijn min of meer professionele melkers die goed uitgerust zijn met elektronica en infrastructuur. Daardoor zijn er ook veel minder melkers dan vroeger én ook minder inkorvingslokalen; in sommige lokalen nemen ze zelfs geen gewone melkers meer aan met constateur en gummi ring! Zo ook de regels van de Bond verstrengen altijd! Sedert enkele jaren is men verplicht de 'Wedstrijdduiven' te laten inenten tegen het PARAMYXO virus; elk jaar zolang de duiven vliegen in de wedstrijd. Dat kost ook nog eens minstens 1 euro per duif. De nieuwe regels (van dit jaar!) zijn dat alle aanwezige duiven op het hok daarvoor moeten ingeënt zijn. Ook de kwekers en de thuisblijvers.

Dat alles brengt met zich mee dat de duivensport veelal door oudere mensen beoefend wordt, waar dat vroeger door iedereen gebeurde. De kosten zijn te hoog voor jonge mensen die nog in het volle leven zitten. En de ouderen sterven ook stilaan uit! Mogelijk zal het systeem wel eens normaliseren, wie weet? Ik weet één zaak én dat is dat die duiven 'Atleten' zijn die super verzorgd moeten worden. Ook op gebied van medicamenten en medische opvolging door de dierenarts (soms).

En de duivenliefhebber is ook iemand die er véél moet voor over hebben om goede resultaten te halen. Zowel op gebied van verzorging als op het investeren in 'Goede Duiven'! Want alle andere zijn Sierduiven !!

Kom kom kom !!!

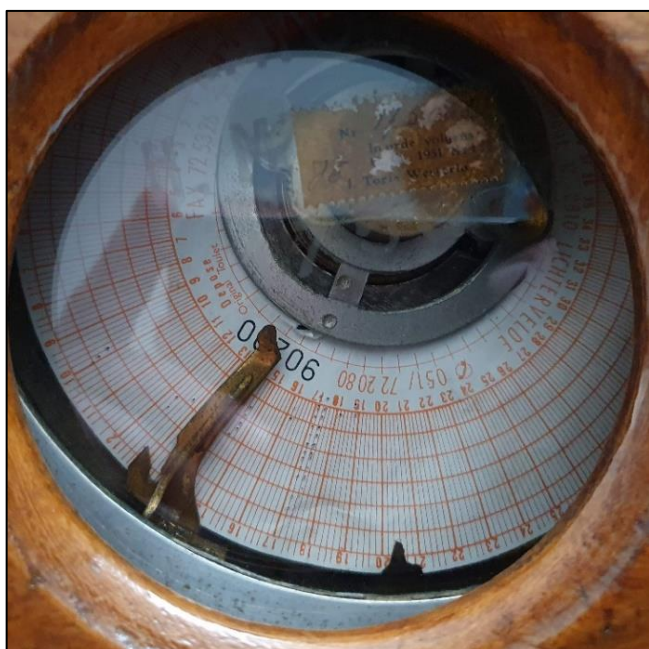
Foto's van een 'Constateur' bezorgd door Ludo Vanrusselt.

Prikklok, constateur, 'tellè'

Opening voor potje langs buiten gezien

De tijd werd in deze ronde kaart 'geprikt'

Mechanisme om het potje met ring in de vergaarbak (onderaan) te deponeren

Potjes om de ring in te stoppen

INFOHEEMKUNDE NIEUWERKERKEN

www.heemkunde-nieuwerkerken.be

Tweemaandelijks informatieblad van Heemkunde Nieuwerkerken
17de Jaargang – Maart-April-Mei-Juni 2021

Redactie- en coördinatieadres:
Valère Grauwels, Molenstraat 9, 3850 Nieuwerkerken

ISSN 2295-3531

GEDACHTENISPRENTJES WIJER

De prentjes werden bezorgd door Ludo Vanrusselt. Denis Heusdens verzorgde de bijgevoegde teksten.

*Den heldendood voor God, Koning en
Vaderland stierf den 7 Augustus 1914,
te Wandre*

HENRI VANBERGEN
geboren te Weyer, den 15 October 1884
Soldaat bij het 9de Linieregiment
echtgenoot van
MARIA RUYMEN.

De betreurde aftijgwa was een braaf, rechtschapen man, die ten volle besefte dat een onbedongen gehoorzaamheid aan 's lands wetten, het vervullen van den plicht de hoeksteen is van 's menschen geluk.

Dierbare Maria, het afscheid viel wel zwaar, niet waar Liava, nadat we elkaar voor Godes altaar eeuwige getrouwheid en onwankelbare minne hadden gezworen!

Het vaderland riep hem om aller geluk te helpen bewerken en volmoedig beantwoordde hij dien roep. Hij ging, streed moedig en onverschrokken, en stortte zijn bloed voor het heil van 't dierbaar brokje.

Gelukkig zij die voor hunnen God, voor hun geliefd land weten te sterven!

Hunne nagedachtenis blijft in aller harten gegrift, in aller gebeden genoemd.

Marie, jammer niet, uw man viel als offer eener rechtvaardige zaak. Zijn naam alleen weze u een steun, zijn daad een werkelijke troost.

Mijn Jezus barmhartigheid! (100 d. afaat).

Een plechtige lijkdienst zal gezongen worden te Weyer, op Maandag 13 Maart 1916, om 9 uren.
Dinsdag, 14 Maart te 7 uren, dienst van wege de broederschap van het H. Sacrament.

Appolonia Hendrix
weduwe van LUDOVICUS VANBERGEN
echtgenote van FRANCISCUS BESSEMANS
Lid van de Gebroederschapen van het H. Sacrament, van den H. Rozenkrans, van den wekelijkschen Kruisweg, van de 3e Orde, enz.

geboren te Weyer den 16 Maart 1861 en aldaar godvruchtig in den Heer ontslapen den 25 Maart 1925, gesterkt door de genademiddelen onzer Moeder de Heilige Kerk.

De betreurde overledene genoot nog verleden Zondag een blozende gezondheid, naderde godvruchtig tot de H. Tafel, woonde 's namiddags de vergadering der 3e Orde bij en reeds 's Woensdags droeg een Engel haar reine ziel op zijn blauke wieken naar het Rijk van Eeuwige Licht.

Zalig diegene welke door God bereid gevonden wordt, wanneer Hij komt rekenschap vragen; een eenwig geluk wordt de belooning eener tijdelijke beproeving.

Zij was een deugdzaam, oppassende vrouw, die om haar gul karakter, haar geestigen aard, hare dienstvaardigheid, door hare geburen kennissen geacht en bemind werd.

Met reden mag zij nu de woorden herhalen: « Ik heb den goeden strijd gestreden; mijn levensloop voleindigd; mijn geloof bleef bewaard. » Nu is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigen, welke de Rechter mij geven zal.

Ja, die kroon der rechtvaardigen zal zij erven, zij, die een zoo groote godsvrucht had tot het H. Hart van Jezus, die we zoo dikwijls zagen neerknielen op de Communiebank.

Geleefden, ik verliet deze aarde voor een oneindig beter Vaderland en zal u in den Hemel beminuen, zoals ik u op aarde heb liefgehad!

Gedenkt mijne ziel in uwe gbeden.
Zoet Hart van Jezus, wees mijne liefde!

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, heeft plaats te Weyer, op Zaterdag 28 Maart, om 9 1/2 u.; de vigiliën om 9 u.

Leopold-Joannes VANTILT
echtgenoot van
MARIA-LUDOVICA CLEMENS
Lid van den Wekelijkschen Kruisweg en van de Broederschap van 't Allerheiligste Sacrament; geboren te Weyer, den 12 September 1874, en aldaar zachtjes in den Heer ontslapen, den 28 Januari 1922 voorzien van de laatste H.H. Sacramenten.

O Heer! welke diepe wonde slaat Ge in ons minnend harte, onder welke schrikwekkende beproeving doet Ge ons gebukt gaan!

De grimmige en onverbiddelijke dood ontruikt ons, al te vroegtijdig helaas! een liefdevollen echtgenoot, een alterbesten vader, die onverpoosd zweogde voor 't welzijn zijner lievelingen en om zijn talrijk kroost behoort voor te bereiden tot den harden levensstrijd.

O teerbeminde weldoener, gij moogt de zoete overtuiging met u mededragen in 't graf, dat gij jegens allen uwe plichten met nauwgezetheid en liefde hebt vervuld. We danken u voor uwe wijze lessen en raadgevingen, voor uwe stichtende voorbeelden, voor uwe nooit volprezen zelfopoffering. Nimmer zullen we vergeten dat Christus het middelpunt was van uw christelijk leven en dat ge op voorbeeldige wijze het eng en moeilijk pad der jeugd hebt bewandeld.

Dierbare kinderen, gij die mijn hemel waart op aarde, bemint steeds uwe goede en ongelukkige moeder, gelijk ik haar lief had, leeft samen in vrede, groeit op in deugd en godsvrucht, en eenmaal zien we elkander weer in de vreugde der eeuwige zaligheid.

*Bermhertige Jezus, geef hem de eeuwige rust!
(7 j. en 7 q. afl.)*

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Weyer, Dinsdag, 31 Januari om half tien; de vigiliën om 9 uren.

HENRI VANBERGEN

De eerste gesneuvelde soldaat in WO I, al op 5 of 6 augustus. Hij was een paar dagen voor zijn mobilisatie gauw getrouwd met zijn verloofde; de man dood en de vrouw na een week weduwe! Hij is de zoon van Appolonia Hendrix, de oudste. Er is meer geschreven over Henri in het boek van Luc Schepens over WO I.

APPOLONIA HENDRIX

Over Appolonia is geschreven in het 'Infoblad' met de bijdrage over de Verlaerstraat! Ze was getrouwd met Ludovicus Franciscus Vanbergen en had op 39 jarige leeftijd 12 kinderen toen haar echtgenoot overleed in 1900, nog juist voor de geboorte van het laatste kind. Later is ze hertrouwd met Franciscus Bessemans. Zie foto 1 op bladzijde 5 met haar 12 kinderen, waaronder dus ook Henri.

LEOPOLD JOANNES VANTILT

Echtgenoot van Louiske Clemens. Woonde in Wijer dorp, in de Grote Straat, tegenover huidige garage Claes, waar nu huis van Jos Vervoort en zijn dochter staat. Hij was lid van de oude uitgebreide Vantilt familie.

MIJNHEER
Dominicus - Franciscus VANNITSEM
weduwnaar van
Maria - Josephina LENAERTS

Lid van het Kerkfabriek en van de Gebroedersschappen van het H. Sacrament, van den H. Rozenkrans, vanden wekelijkschen Kruisweg en van het werk des priesterschaps ; geboren te Weyer, den 20 Februari 1844 en aldaar godvruchtig in den Heer ontslapen, den 20 Januari 1924, gesterkt door de genademiddelen onzer Moeder, de Heilige Kerk.

Allen, die hem van nabij kenden, zullen eenparig verklaren dat hij een echt stichtend leven heeft geleid. Hij vervulde steeds zijne godsdienstplichten met de grootste nauwgezetheid, sprak nooit kwaad van den evennaaste, was werkzaam, matig, voortuitziende, vredelievend, gaf immer en in alles een navolgenswaardig voorbeeld en bleef vreemd aan de gewoonten en ondeugden der groote wereld.

Goed doen was zijn werk, zijn leven, zijn geluk ! Toen zijn mond geen verstaanbaren klank meer kon uitbrengen, wanneer zijn blik reeds verflauwde, zag men hem met stervend oog het kruis zoeken en den hemel, en toen het uur der verlossing was geslagen, ging zijne ziel vol blijdschap naar boven en bood zich hoopvol aan vóór den troon des Heeren.

Geliefde kinderen, wilt uwe moeder en mij niet vergeten. Blijft onze lessen gedenken en maakt dat gij allen, Gods roepstem volgend hier op aarde, u eenmaal onbevreesd voor den Goddelijken Rechter kunt vertoonen.

*Genadige Jezus, geef hem de eeuwige rust !
(7 j. en 7 q. afl.)*

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, heeft plaats te Weyer, op Woensdag, 23 Januari om 10 u.; de vigiliën om half tien.

Maria Josephina Vandenberg
weduwe van
LOUIS HENDRIX

geboren te Nieuwerkerken den 21 Mei 1865 en overleden te Schakkebroek den 25 Juni 1932, bediend van de H.H. Sacramenten.

De dood der rechtvaardigen is kostbaar, want zij is het einde hunner ellende, de voltrekking hunner overwinning en de deur van het eeuwig leven.

De dierbare overledene welke wij betreuren was waarlijk de goede, deugdzaam huisvrouw, waarvan de H. Schriftuur spreekt. God alleen had zij voor oogen, altijd gewapend met den rozenkrans, leed zij zonder morren een leven van zware beproevingen, en steeds tevreden met Gods wil, stierf zij, den glimlach op de lippen, en het gebed als een zang van zegepraal in den mond.

Lieve kinderen, die mij zoo nauw aan het hart laagt, de zoete hoop van mij op aarde nog in uw midden te zien, en de zoete woorden uwer moeder te hooren is u ontrukkt ; nogthans troost u, volgt mijne voorbeelden na, onderhoudt mijne raadgevingen, bidt voor mij uwe Hemelsche Moeder, want door Maria gaan wij tot Jezus, waar ik denk u allen weer te zien.

Mijn Jezus, barmhartigheid. (100 d. afl.)

Zoet Hart van Jezus wees mijn toelicht. (300 d. afl.)

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Schakkebroek, Dinsdag 28 Juni te 10 uren. De vigiliën te half tien.

PHILOMENA SURINX
weduwe van
HENDRIK BUEKERS

Lid van O. L. Vrouw van Bijstand, Geloovige Zielen, Voortplanting des Geloofs.

geboren te Nieuwerkerken, den 29 Juni 1858 en godvruchtig in den Heer overleden te Berbroek den 23 December 1935, voorzien van de laatste Heilige Sacramenten.

—o—

De beproevingen des levens en bijzonder de laatste smarten harer ziekte verdroeg zij met volkomen overgeving aan Gods Wil, altijd bezielde met dit heilzaam gedacht : De Heer beproeft deze dien hij bemint.

Haar leven was gevuld met deugden en goede werken. Haar geluk bestond in anderen gelukkig te maken. Al weldoende heeft zij haar levensloop volbracht gelijk haar Goddelijken Heiland.

Zij was waarlijk de sterke vrouw, die het hart van haren man steunde, op den gang van haar huisgezin acht sloeg en haar brood niet in ledigheid heeft geëten. Zij stierf bemind van God en van de menschen en hare gedachtenis zal in zegening blijven.

Geliefde kinderen, geef uw hart niet over aan de droefheid, want eens zal ik u wederzien en uw hart zal zich verheugen, en uw vreugde zal niemand u ontnemen. (Joan. 16).

Intusschen, wat gij geleerd en gehoord en van mij gezien hebt, doet dat, en de God van vrede zal met u zijn. (Phil. 4).

Ook smee ik u dat gij mij bijstaat in uwe gebeden voor mij tot God.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Berbroek, Maandag 30 December te half elf ; de vigiliën te 10 uur.

DOMINICUS VANNITSEM (schrijnwerker)

Woonde op de hoek van de Grote Straat en de weg naar Stevoort, waar nu het huis van René Motmans staat. Hij was van Wijer en zijn vrouw was van Rummen. Zijn kleinzonen waren Emile Wilms en Jefke Wilms. Deze laatste was gehandicapt en reed met een driewieler met handaandrijving. Jefke was zeker een dorpsfiguur.

MARIA JOZEFINA VANDEBORG en Louis Hendrix

Hun beider ouders waren afkomstig uit Wijer. Die zijn rond 1860 verhuisd naar Nieuwerkerken. Haar zus was de vrouw van Meester Maes van Wijer (Moaske). In Wijer woonde Vanderborg waar nu Gerda Schiffeleers woont en voor haar Vandersmissen Miel. Hendrix woonde tegenover Paesmans.

FILOMENA SURINX

Afkomstig van Nieuwerkerken en in Berbroek getrouwd met Hendrik Buekers. Ze was de moeder van Emile Buekers die woonde tegenover de nieuwe kerkhof in Wijer. Een oud gebouw, al lang afgebroken. Er was winkel.

MARIA LUDOVICA VANSTRAELEN (echtgenote Julien Poelmans)

Woonde Opperstraat. Haar echtgenoot en zonen maakten tenen manden en korven. Zoon Edmond (*1930) woont er nog steeds.

FULGENTIUS VANDENDIJK

Woonde Verlaerstraat, steeg naar Vanstreels en Bessemans. Zijn zoon was Jean van Flegens. Na Jean is het huis afgebroken. Meer info kan je vinden in "InfoHeemkunde 2012 5/6".

ENGELBERTUS ILSBROEKS

Zoon van Guillemis Ilsbroeks (°1847+1885) en Maria Antoinette Jans. Zie "InfoHeemkunde 2016 9/10".

Maria Ludovica Elisabeth VANSTRAELEN
Lid der Derde Orde, van het Priesterschap en verschillende andere genootschappen
 echtgenote van
JULIEN POELMANS
 geboren te Weyer, den 9 November 1891 en aldaar godvruchtig in den Heer overleden den 8 Augustus 1936, voorzien van de H.H. Sacramenten.

—o—

Kort, smartvol, verduelig was haar lijden, en haar heengaan was de dood van een Maria's kind.

Zij was een voorbeeldige moeder, voorzichtig in haar woorden en vreedzaam van karakter.

Lieve echtgenoot, dierbare kinderkens, ik verlaat U slechts tijdelijk.

In 's Hemels woon bij Jezus en Maria, die ik in mijn aardsch leven zoo vurig mogelijk bemind heb ga ik onze zes engeltes vervoegen.

Weent dus niet, ik ben niet dood, maar leef in hooger en beter 's feeren, in den schoonen hemel.

H. Franciscus, stichter der Derde Orde, bid voor ons.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Weyer, Dinsdag 11 Augustus te 10 u. : de vigilien te 9 1/2 u.

Vergadering ten sterfhuize om 9 ure.

FULGENS VANDENDIJK
 echtgenoot van
ELISABETH LARUELLE
 geboren te Weier den 18 September 1868 en aldaar godvruchtig in den Heer overleden den 10 Februari 1938, voorzien van de laatste H.H. Sacramenten der stervenden.

—o—

De slag die ons treft, o Heer, heeft ons hart verbrijzeld. Een gedacht nochtans zal ons troosten: Gij zijt onze Vader, behandel ons dan naar uw goëddunken, wij weten dat Gij ons bemint.

Eenvoudig en oprecht was zijn levenswandel; van jongsaf heeft hij de waarheid en de rechtvaardigheid bemind en de deugd beoefend. Math. II 12.

Hij was uw kind, o Maria, toon dat gij zijne moeder zijt.

Zalig zij die zich onder Maria's bescherming stellen, want zij zullen niets te vreezen hebben in het uur des doods.

Dierbare echtgenote, lieve kinderen, treurt niet om mij gelijk zij die geene hoop hebben, éénmaal zullen wij elkander weerzien in den hemel. Intusschen gedenkt mijner in uwe gebeden.

Zoet Hart van Jezus wees mijne liefde. 300 d. afl.
Mijn Jezus barmhartigheid. 300 d. afl.
De Heer geve hem de eeuwige rust.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis zal plaats hebben in de parochiekerk van Weier, Maandag 14 Februari te 10 u. : de vigilien te half tien.

Engelbertus IIsbroeks
 weduenaar van MARIA SMOLDERS
 echtgenoot van JULIANA DURWAAEL
Lid der H. Familie en der Gelooivige Zielen :
 geboren te Weyer den 5 November 1870 en overleden te Schakkebroek den 4 Februari 1930, voorzien van de H.H. Sacramenten:

—o—

Smartvolle dagen en nachten heb ik doorgebracht, doch ik heb mijn lijden geduldig verdragen. Ik heb gezwegen en mijn mond niet tot klagen geopend.

O Maria, zijn hart heeft U bemind, zijn tong U geloofd, bijzonder in zijne laatste stonde, geleid nu uwen dienaar in het Hemelsch Paradijs.

Dierbare echtgenote, lieve dochters, treurt niet zeer over mijn afsterven, vele jaren hadden wij nog kunnen samen blijven, doch God heeft het anders beschikt, zijn H. Wil geschiede.

O God, slechts één beë: Geef Vader-lief, de kroon die hij op aarde won; geef hem het hemelsche loon.

Heer, geef uw dienaar Engelbertus de eeuwige rust
Mijn Jezus, barmhartig! 300 d. afl.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Schakkebroek, Zaterdag, 8 Februari om 10 u. de vigilien om half tien.

EILSABETH VANDENDIJK x Brems Frans
 Zus van Xaverius (Veres)

MARIA ISABELLA VANSTRAELEN, echtgenote Louis Schreurs
 Woonde waar nu de bakkerij Hayen is, of was.

PIETER JAN VANSTRAELEN x Filomena Thoelen
 Bewoner en eigenaar van Het Moleken. Winkel en Café, op de hoek van de Schansstraat en Verlaerstraat. Aan de kapel van de Kouden Steen. Meer info kan je vinden in "InfoHeemkunde 2011 9/10".

Elisabeth VANDENDIJK
 weduwe van
FRANSUS BREEMS
Lid van de 3e Orde, van den Levenden Rozenkrans en van den Wekelijkschen Kruisweg ;
 geboren te Weyer, den 24 October 1854 en godvruchtig in den Heer overleden te Schakkebroek (Herck-de-Stad), den 14 Mei 1922, voorzien van de H.H. Sacramenten.

O bittere dood! hoe droevig is het oogenblik waarop wij onze moeder naar het grafzien dragen, maar toch : de wil van God geschiede.

Zij was eene oprechte christelijke moeder, die geheel haar leven besteed heeft tot geluk en welzijn harer kinderen en ze gedurig den weg der deugd voor oogen stelde, welke zij heeft bewandeld tot haar laatste oogenblik. Daarom vreesde zij ook de dood niet en verdroeg de smarten harer ziekte met het grootste geduld. Ook zal de Heer haar in genade ontvangen hebben.

Vaartwel, mijne lieve kinderen, kleinkinderen en bloedverwanten, bemint elkander, blijft God altijd getrouw en bidt voor mij, dan zullen de dagen van dit tranendal als een rook voorbijgaan en mij en uwen vader wedervinden in den schoonen hemel.

Mijn Jezus, barmhartigheid! (100 d. afl.)
Zoete Harten van Jezus en Maria, weest mijne toevlucht! (300 d. afl.)

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, heeft plaats in de parochiekerk van Schakkebroek, Woensdag, 17 Mei te 10 uren; de vigilien te halftien.

Maria- Isabella VANSTRAELEN
 echtgenote van Louis SCHREURS
lid van den Wekelijkschen Kruisweg en van het gebroederschap van het H. Sacrament.
 geboren te Weyer, den 5 Januari 1872 en zeer godvruchtig in den Heer ontslapen, na voorzien te zijn van de laatste heilige Sacramenten, te Schakkebroek den 9 Juli 1919.

Wreed zijn steeds de slagen des doods, maar al die onze overledene gekend hebben, spreken lof van haar. Zij was immers een voorbeeld van christelijke deugden en oefende de dubbele plichten van echtgenote en moeder in volmaaktheid uit. Zij eerde ten zeerste hare oude-moeder, haren goeden man en hare nog zoo jonge lieve kinderkens; haar gedrag was steeds ouderispelijk. Een zoo schoon leven, verrijkt door zoovele deugden en goede werken werd eindeljk bekroond met eene zachte dood, welke immer troost en slicht. Steeds gelaten met den wille Gods, te midden der bedrukste pijn en eener lange en smartvolle ziekte, altoos gewapend met haren onafscheidbaren "Rozenkrans", teeken van haar vast geloof en onwrikbaar betrouwen op God, zoo sliet zij met volle kennis, den glimlach op de lippen en het gebed als een zang van zegenpraal in den mond. Treurig afscheid, pijnlijke stonden voor hen die in hun klagende zichten, haar Hemelwaarts volgden. Doch, van uit den Hoogen roept zij; lieve echtgenoot, kinderen, moeder, broeders en zusters, bloedverwanten en vrienden, stilt uwe droefheid, besproeit mijn graf met tranen van gebeden en welhaast zullen wij elkander wederzien in het hemelsch Jeruzalem, verblijfplaats der uitverkorenen.

Zoete Harten van Jezus en Maria, weest mijne toevlucht! (300 d. afl.)

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis zal plaats hebben te Schakkebroek, Woensdag 9 Juli te half tien; de vigilien te 9 uren.

Pieter - Joannes VANSTRAELEN
 echtgenoot van
PHILOMENA THOELEN
Lid der Derde Orde, van den Wekelijkschen Kruisweg, van de Broederschap van het H. Sacrament, van het Werk des Priesterschap en van den gedurigen eeredienst van den H. Jozef ;
 geboren te Weyer, den 14 April 1855, en aldaar godvruchtig overleden den 26 Januari 1922, na gesterkt gereest te zijn met de H.H. Sacramenten der stervenden.

De dood is schoon voor de vrienden van God; zij stelt een einde aan hun ballingschap op deze aarde en tot belooning opent zij hun de deur eener gelukzalige eeuwigheid.

De betreurde overledene was in der waarheid een voorbeeldige christen, een liefhebbende echtgenoot en vader, die alleen zijn geluk zocht in den huiselijken kring.

Hij had het uur zijner dood gedurig voor oogen en bereide zich dageliks om voor den rechterstoel van den Almogende te verschijnen.

Zijn deugdzame levenswandel, zijne liefde tot Jezus en Maria zijn ons een waarborg dat hij reeds thans de kroon der gerechtigheid heeft ontvangen, dat hij overgegaan is tot een beter Vaderland, 't eeuwigbloeiend Paradijs!

Vaartwel, dierbare echtgenote en teergeliefde kinderen, die ik, ja, zoo innig lief had! Ik laat u de vrees Gods als het kostbaarste kleinood. Houdt steeds mijne raadgevingen levendig voor oogen, blijft elkander oprecht beminnen en gedeekt mijne ziel in uwe gebeden en goede werken. Ik van mijn kant zal voor u aan het H. Hart, bron van allen troost, sterkte en moed vragen te midden uwer zware beproefing.

Mijn Jezus, barmhartigheid. (300 d. afl.)

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Weyer, Maandag, 30 Januari om 10 ure; de vigilien om half tien.

Mijnheer JOZEF SCHREURS
 weduwnaar van
EMILIE JEURIS

*Gedurende 50 jaren Voorzitter der Kerkfabriek ;
 Vereerd met het eerekruis ;
 Lid van verschillende genootschappen ;*

geboren te Kozen den 3 Juli 1849 en godvruchtig in den Heer overleden te Wijer den 14 Mei 1933, voorzien van de H.H. Sacramenten der stervenden.

— o —

De hooge ouderdom is een eerekroon voor wie den weg der deugd bewandeld heeft.

De rechtvaardige vindt de gerustheid en den vrede der ziel in zijn uiterste.

Als goede vader zorgde hij met wijs beleid voor zijn gezin en bleef aan godsdienst en kerk getrouw.

Troost U, beminde kinderen en kleinkinderen, helpt mij door uwe gebeden bij moeder in den hemel, waar wij na een korte scheiding elkander zullen wederzien.

*Mijn Jezus, barmhartigheid !
 Heilige Jozef, bid voor ons !
 Goede Jezus, geef hem de eeuwige rust !*

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben in de parochiekerk van Wijer, Donderdag 18 Mei te half elf, de vigiliën te 10 uur.

Andere diensten zullen later aangekondigd worden.

Een dertigste is begonnen in de Minderbroederskerk te St-Truiden.

Maria SCHREURS
 JONGE DOCHTER
lid van de Derde Orde van den H. Franciscus,
 geboren te Weyer, den 29 Februari 1900, en na eene kortstondige ziekte overleden te Schakkebroek, hebbend met de laatste H.H. Sacramenten, den 21 April 1921.

Wij hadden haar zo lief, zij was geheel onz'vreugde :
 Waarom riep God zoo vroeg haar van deze aarde weer ?
 Ze ontloek nog maar, die bloem, bij de ochttenzon des levens.

En schielijk, stervend, dood, boog zij haar hoofd terneer
 Een bloeme was 't, o God ! maar voor deze aard te edel ;
 Daarom ook hebt Gij haar in bet'ren grond verplant,
 En U ter eere, o God ! en uwer heilige Moeder,
 Bloeit zij nu jeugdig schoon in 't ware vaderland !
 Een engel was z', o God ! dien Gij ons hadt geschonken,
 Zoo zuiver en zoo rein als d'Eng'len voor uw troon ;
 Maar kunnen engelen ook op deze aarde leven ?
 Alleen de hemel, Heer ! is hunne ware woon !
 Gij gaaft ze ons eens, o God ! en nu naamt Gij ze weder :
 Uw wil geschiede steeds, in droefheid als in vreugd ;
 Zij bidt bij U voor ons, voor ouders, zuster, broeders,
 Voor allen, die zij minde, en stichtte door haar deugd !

*Zoete Harten van Jezus en Maria, weest mijne toelucht !
 (300 d. afl.)
 Jezus, Maria, Jozef, laat mijne ziel met U in vrede rusten !
 (300 d. afl.)
 H. Franciscus, bid voor ons.*

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben in de parochiekerk van Schakkebroek, op Zaterdag, den 23 April, de vigilie om half tien, de mis om 10 uren.

De dienst van wege de congregatie van de 3de Orde zal gezongen worden Donderdag, 28 April om 7 uren.

Emilie DEGELING
 echtgenoot van FRANS SCHREURS
Lid van verschillende godvruchtige instellingen :

geboren te Nieuwerkerken den 17 October 1862 en overleden te Schakkebroek den 2 Januari 1932, voorzien van de H.H. Sacramenten.

— o —

De overledene was eene brave en werkzame huismoeder ; steeds bezorgd voor haar huisgezin en het welzijn harer kinderen. Zonder moedeloosheid zag zij haar lichaam onder de smarten wegwijnen, doorstond met wonderbaar geduld hare lange ziekte en stelde haar volkomen betrouwen op God. Ook zag zij met kalmte en vertrouwen haar einde te gemoet, overtuigd dat de dood een gelukkige overgang is tot het eeuwige leven.

Vaartwel, beminde echtgenoot, lieve kinderen en kleinkinderen, zusters, bloedverwanten en kennissen, ik word weliswaar vroeg aan uwe liefde ontruk : droogt uwe tranen, want een beter leven wacht mij. Vergeet mij niet in uwe gebeden, bemint elkander, dan zullen wij ons wederzien in den hemel.

*Zoet Hart van Jezus, wees mijn toelucht (300 d. afl.)
 H. Maria, bid voor mij. (100 d. afl.)*

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, heeft plaats te Schakkebroek, Dinsdag 5 Januari te 10 u., de vigilie te half tien.

JOZEF SCHREURS x Emilie Jeuris
 Mogelijk van Pelender. Zijn moeder was een dochter van de pannbakker Leonard Stiers.

MARIA SCHREURS
 Dochter van Frans Schreurs, de vader van Free Schreurs, de slachter! Woonde op de hoek van de Schansstraat en het doodlopend gedeelte van de Schansstraat.

EMELIE DEGELING
 Was de vrouw van Frans Schreurs (en dus de moeder van Free en Maria hierboven).

Maria Philomena VANDENDIJK
 weduwe van
PETRUS JOANNES VANDEREIJT

*Lid van de Derde Orde, St Franciscus Salesius,
 Voortplanting des Geloofs, Wekelijkschen Kruisweg,
 en van de Geloovige Zielen ;*

geboren te Wijer den 26 October 1863 en godvruchtig in den Heer overleden te Schakkebroek den 25 Augustus 1933, voorzien van de H.H. Sacramenten.

— o —

De dierbare overledene was eenvoudig, rechtzinnig, godvreezend en week af van 't kwaad. (Iob.)
 Zij hield in oog al de uitgangen van haar huis en heeft haar brood niet in ledigheid geëten. (Prov.)
 Als eene teedere Moeder, was zij eene ware dienaar van Maria, wier bijstand zij tot den laatsten oogenblik heeft afgesmeekt.

Het was eene vrouw wonderlijker als men kan zeggen en weerdig van te leven in de gedachtenis der goeden. (Mach.) In het midden der kwellingen is zij standvastig gebleven in de deugd en onwankelbaar in het geloof, zij heeft niet opgehouden God te dienen en te loven. (Cyp.)

Vaartwel, beminde kinderen, lieve kleinkinderen, ik verlaat u, maar van uit den hoogen hemel hoop ik over U te waken en Gods rijke bescherming over U te kunnen afsmeeken. Gij van uwen kant, vergeet mij niet in uwe gebeden en weest mijne arme ziel indachtig.

Jezus, Maria, Jozef, geeft haar de eeuwige rust.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Schakkebroek, Dinsdag 29 Augustus te 10 uur ; de vigiliën te half tien.

Rosalie MARIS
 echtgenoot van
LAMBERT MOMMEN

geboren te Wijer den 1 Maart 1865 en godvruchtig in den Heer ontslapen te Schakkebroek den 19 Augustus 1933, voorzien van de H.H. Sacramenten.

— o —

De overledene was eene brave en werkzame huismoeder ; steeds bezorgd voor haar huisgezin en het welzijn harer kinderen. Zonder moedeloosheid zag zij haar lichaam onder de smarten wegwijnen, doorstond met wonderbaar geduld hare lange ziekte en stelde haar volkomen betrouwen op God. Ook zag zij met kalmte en vertrouwen haar einde te gemoet, overtuigd dat de dood een gelukkige overgang is tot het eeuwige leven.

Vaartwel, beminde echtgenoot, lieve kinderen en kleinkinderen, bloedverwanten en kennissen, ik word weliswaar vroeg aan uwe liefde ontruk : droogt uwe tranen, want een beter leven wacht mij. Vergeet mij niet in uwe gebeden, bemint elkander, dan zullen wij ons wederzien in den hemel.

*Zoet Hart van Jezus, wees mijne toelucht. (300 d. afl.)
 H. Maria, bid voor mij. (100 d. afl.)*

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben te Schakkebroek, Woensdag 23 Augustus te half elf ; de vigiliën te 10 uur.

MARIA-LIVINA BEX
 weduwe van
Christiaan HUYBRECHTS

Lid van den Wekelijkschen Kruisweg en van het Genootschap van St-Lucia ;

geboren te Weyer, den 28 April 1861 en aldaar godvruchtig in den Heer overleden, den 28 April 1936, meermaals gesterkt door de Genadiddelen onzer Moeder de H. Kerk.

Het was een diep christene vrouw. Ze schonk het leven aan zeventien kinderen en had steeds haar beste krachten veel om hare dierbaren behoorlijk op te voeden, om door woord en voorbeeld het schoone, het goede, de noodzakelijke plensbetrachting in een helder daglicht te stellen.

Wat is er sterker, duurzamer, heilzamer dan moederlijke, zelfopofferende liefde, grenzenlooze goedheid, hartgrondig medelijden, volkomen onderwerping aan Gods wil bij hartvershouwende sterfgevallen, bewonderenswaardig geduld bij haar smartelijke ziekte, kenmerkten deze goede moeder. Ze vereenigde haar lijden bij dat van Christus, haar Broeder, en zoo vermeerderde ze hare verdiensten voor den Hemel. Ze had tevens een groote devotie tot de Welbemide van Christus, en zal nu oetevindig verheugd zijn vast te stellen dat God nooit wederstaat aan het gebed van deze Alvermogende Voorspreekster.

Geliefde kinderen en kleinkinderen, hebt dank voor uw goede zorgen en blijft steeds godvruchtig. Uw aardse moeder werd U ontnomen, maar vergeet nimmer dat Maria steeds daar is, in 't uur van droefheid en lijden.

Barmhartige Jezus, geef haar de eeuwige rust.
 (7 jaar en 7 Quadr.)

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis, zal plaats hebben in de parochiekerk van Weyer, op Zaterdag, 2 Mei, te halftien ; vigiliën te 9 uur.

FILOMENA VANDENDIJK

Zus van Franciscus Xaverius ! (Veres, in de volksmond)

ROSALIE MARIS (echtgenote Mommen Lambert). Bewoners van het Amandinahuis.

MARIA LEVINA BEX

Zus van Pieter Jozef Bex. Woonde in Zwarteinde beschreven in "InfoHeemkunde 2017 5/6".

FELIX JEURIS
Lid van de Broederschap van het H. Sakrament, van de Geloovige Zielen en van den Wekelijkschen Kruisweg ; geboren te Weyer den 30 Augustus 1849 en aldaar overleden den 5 October 1925, voorzien van de H.H. Sacramenten.

Deze trouwe dienaar van den Almachtige, werd om zijne zachtmoedigheid en vriendelijkheid van elkeen bemind, om zijn regelmatig leven van allen geacht en om zijne dienstvaardigheid te recht geprezen.

Indien gij ooit een mensch hebt zien sterven denk dat gij ook denzelfden weg zult inslaan. (Nav. van Ch.V 23)

Daagzaam en in trouwe plichtsvervulling heeft hij geleefd, berustende in Gods H. Wil is hij gestorven.

Hij was vol geloof, godvruchtig, zachtzinnig en oprecht. Hij aanvaarde goedhartig al wat hem overkwam, hij bleef tevreden in zijn lijden en verduidelijgde in den dag zijner ellende ; zijne dood was kostbaar in de oogen van God.

O Maria, goede Hemelmoeder, gij waart mijn troost in mijne droefheid, mijn toevlucht in mijne ellende en tot het einde toe de hoop mijner zaligheid.

Dierbare bloedverwanten en gij allen die mij dierbaar waart, van U vraag ik geen tranen maar gebeden.

Mijn Jezus barmhartigheid ! 100 d. aft.

De plechtige lijkdienst, gevolgd van de begrafenis zal plaats hebben te Weyer, Donderdag 2 October om half elf ; de vigilien om 10 uren.

Een dertigste heeft plaats te St-Truiden bij de E. Paters Minderbroeders.

Joannes-Emilius Vannitsem
Lid van verschillende godvruchtige instellingen ; geboren te Weyer, den 3 Maart 1882, en aldaar godvruchtig overleden den 19 Februari 1928, gesterkt door de genademiddelen onzer Moeder de H. Kerk.

O dierbre, zoo'n heengaan is heerlijk, een waardige belooning van uw vroem en rein leven.

Uw lijden was gering en de glorie zal oneindig wezen.

De betreurde overledene was ootmoedig van harte en zachtvaardig van inborst ; hij was oprecht en gemoedelijk in zijn omgang met iedereen ; den naaste bijstaan en steeds bereid zijn tot hulpvaardigheid was zijn grootste voldoening ; hij wist s'leeds zijn tong te beheerschen en hield zich verwijderd van ijdele en zieldoedende vermaken.

Broeders en zusters had hij hartelijk lief ; geen opoffering viel hem te zwaar wanneer het gold hen gelukkig te maken.

Toen, pas enkele dagen geleden, de droeve mare van het al te vroegtijdig afsterven van Ernest Lavigne zich bliksemsnel verspreidde, was hij zoo aangedaan, zoo diep getroffen, dat hij geen enkel woord kon uiten... en daar ligt hij nu zelf verstijfd onder den killen zoen van den dood.

Lieve broeders en zusters, uw liefde voor mij heeft me gesterkt en getroost. Ik ben thans dicht bij Jezus' troon, waar ik vader en moeder heb weergevonden. Welk geluk ! Samen waken we over u en bidden voor u. Weldra zien we elkander weder waar geen lijden of scheiden meer bestaat.

Mijn Jezus, barmhartigheid. (300 d. aft.)

De plechtige uitvaart, gevolgd van de begrafenis, heeft plaats te Weyer op Donderdag 23 Februari, te half elf ; de vigilien te 10 ure.

FELIX JEURIS

JULES EMILE VANNITSEM.
 zoon van Dominicus.

Foto 1: Appolonia Hendrix (wed. L.F. Vanbergen), vooraan, met 12 kinderen.
 Boven: Henri, Gustaaf, Frans, Hubert, Vital, Emil. Beneden: Leopold, Florentine, Blondine, Joseph, Gerardine, Modest.

BINDERVELDSE STAMOUDERS UIT DE 18DE EEUW EN HUN NAKOMELINGEN.

Op de laatste genealogische uitgave van de "Pro-Gen-Gebruikersgroep Limburg" vinden we 144 Binderveldse huwelijken terug uit de 18de eeuw. Deze gegevens vinden hun oorsprong in de parochiearchieven van Wilderen, omdat Binderveld nog geen aparte parochie was.

Naam	Voornaam	Huw Datum	Echtgenote	Echtgen Voornaam
Ablus	Martinus	11-02-1776	Surinx	Margaretha
Anteunis	Petrus	22-02-1757	Wilms	Maria
Appeltans	Henricus	18-01-1756	Claes	Helena
Bangels	Joannes	08-01-1797	Marillier	Maria Christina
Bartholomeus	Arnoldus	19-05-1754	Cuypers	Barbara
Besmans	Arnoldus	30-01-1791	Huygen	Maria Lucia
Bocka	Hieronimus	11-02-1748	Van Munster	Anna Maria
Boeckaers	Joannes	30-11-1782	Stiers	Maria Catharina
Boesmans	Christianus	14-01-1781	Ghijnsens	Joanna Catharina
Borgers	Jacobus	22-04-1787	Geijsens	Anna Maria
Calten	Martinus	10-02-1766	Selis	Maria Elisabeth
Carelens	Joannes Jac	15-07-1759	Van Rutten	Anna Maria
Carelens	Renerus	14-06-1744	Bertrand	Anna Maria
Cillis	Walterus	04-01-1736	Van der Bempde	Maria
Claes	Joannes	25-06-1735	Parens	Elisabeth
Claes	Michael	07-09-1760	Moemans	Maria Gertrudis
Claes	Petrus	01-02-1754	Ghijnsens	Anna Maria
Claykens	Arnoldus Math	21-05-1786	Menten	Anna Christina
Cleren	Gerardus	20-11-1757	Siepers	Catharina
Cleykens	Joannes	06-10-1793	Van den Broeck	Catharina
Cloes	Jacobus	07-01-1761	Grenade	Helena
Cloes	Petrus	12-04-1779	Neven	Anna Elisabeth
Comans	Laurentius	15-05-1735	Canuels	Maria Anna
Corthouts	Joannes	26-01-1744	Bocka	Anna
Corthouts	Joannes	26-07-1772	Anteunis	Elisabeth
Corthouts	Lambertus	24-08-1739	Renis	Elisabeth
Cuyx	Franciscus	26-04-1756	Natis	Elisabeth
D'Autrent	Guilielmus	20-11-1783	Surinx	Margaretha
De Befve	Jacobus Josep	09-10-1796	Selis	Ida
Deckers	Wilhelmus	11-06-1780	Louette	Anna
Dekers	Joannes	09-02-1773	Van Mechelen	Joanna
Diepereycks	Joannes	25-02-1772	Dehon	Isabella
Dieperyx	Henricus	29-09-1728	Mickmans	Catharina
Diepreyx	Libertus	22-04-1768	Huybrechts	Gertrudis
Du Chateau	Petrus	12-04-1774	Derneven	Maria Catharina
Du Chateau	Wilhelmus	19-11-1775	Michiels	Anna
Entbroux	Henricus	28-01-1742	Delville	Catharina
Ghijnsens	Joannes	04-03-1753	Cleeren	Agnes
Ghijnsens	Wilhelmus	22-06-1749	Schurmans	Maria Barbara
Grauels	Hubertus	25-07-1730	Berckenbosch	Catharina
Grauwels	Philippus	27-10-1778	Boeten	Maria Catharina
Grendville	Franciscus	28-02-1764	Thijs	Anna
Hagelsteens	Franciscus	25-04-1762	Van Gisbergen	Barbara
Hagelsteens	Franciscus	25-07-1773	Derneven	Anna Gertrudis
Hayen	Hermanus	24-09-1797	Grosemans	Maria Margaretha

Hayen	Petrus	03-10-1797	Pieters	Maria Catharina
Hayen	Thomas	25-11-1787	Fredrix	Petronella
Hendrix	Martinus	30-11-1741	Bartholomues	Anna Maria
Jacobs	Joannes Franci	12-09-1779	Schurmans	Joanna Maria
Jaquemijn	Henricus	26-04-1744	Kempeneers	Mechtildis
Jaquemijn	Henricus	02-04-1742	Bangels	Elisabeth
Jaquemijns	Henricus	21-06-1733	Surinx	Catharina
Jaques	Joannes	18-02-1776	Oyen	Maria Elisabeth
Landwijt	Joannes Micha	19-02-1775	Michiels	Anna Catharina
Langenaecken	Joannes	19-08-1792	Oyen	Catharina
Lievesoens	Joannes	10-08-1740	Schurmans	Sibilla
Lievesoens	Joannes	02-08-1761	Borgers	Maria
Louet	Aegidius	14-07-1782	Van Munster	Margaretha
Louette	Aegidius	07-02-1753	Putzijs	Anna Elisabeth
Machiels	Joannes	20-05-1762	Schurmans	Sibilla
Marillier	Joannes	13-12-1753	Natis	Catharina
Marillier	Joannes Franc	11-04-1763	Menten	Armelandis
Medarst	Joannes	28-04-1794	Grandville	Anna Gertrudis
Mekers	Gerardus	13-06-1791	Neven	Margaretha
Mekers	Gerardus	29-04-1794	Menten	Helena
Melders	Henricus	30-01-1791	Grommen	Maria Cornelia
Mellis	Petrus	30-09-1753	Terneven	Maria
Michiels	Gerardus	?-02-1784	Grommen	Catharina
Michiels	Henricus	30-11-1776	Van Oppen	Aldegondis
Michiels	Petrus	04-08-1778	Schurmans	Anna Margaretha
Michiels	Petrus	07-02-1796	Lievesoens	Anna
Mickmans	Joannes	23-10-1735	Otten	Anna
Mijs	Henricus	10-05-1744	Cleeren	Elisabeth
Minten	Erasmus	21-01-1742	Van Eyen	Maria
Minten	Henricus	21-05-1741	Heusdens	Agnes
Natis	Joannes	23-03-1760	Struys	Elisabeth
Neven	Joannes	10-08-1734	Van Eijen	Lucia
Neven	Petrus	27-04-1738	Bartholomues	Elisabeth
Nummans	Joannes Petrus	25-07-1730	Berwaerts	Maria
Oemans	Joannes	22-07-1764	Neutelers	Maria
Oeyen	Aegidius	26-11-1772	Neven	Margaretha
Oyen	Joannes	15-04-1742	Billen	Maria
Oyen	Joannes	28-04-1772	Stiers	Maria Josepha
Oyen	Joannes	15-02-1795	Diepereyx	Juliana
Plugers	Lambertus	26-05-1743	Van Hees	Joanna
Putzeijs	Joannes	29-07-1770	Derneven	Margaretha
Quintens	Joannes	26-01-1744	Van Geesbergen	Joanna Maria
Quintens	Joannes	24-08-1734	Heusdens	Elisabeth
Renen	Josephus	19-01-1772	Schuermans	Catharina
Robaer	Paulus	12-02-1793	Grandville	Maria Catharina
Roosen	Guilielmus	07-01-1755	Kempeneers	Mechtildis
Schrijenen	Henricus	29-06-1762	Smissen	Elisabeth
Schrijnen	Lambertus	14-01-1759	Surinx	Maria
Schurmans	Gerardus	31-01-1745	Festrarts	Anna Catharina
Schurmans	Paulus	22-09-1732	Lievesoens	Margaretha
Schurmans	Paulus	05-08-1792	Berden	Maria Isab Liv Const
Selis	Jacobus	21-02-1762	Otten	Anna

Simons	Joannes	25-04-1797	Droogen	Catharina
Smets	Henricus	21-02-1757	Ghijsens	Maria Catharina
Smolders	Joannes	22-01-1730	Van Ham	Gertrudis
Stiers	Joannes	09-01-1785	Lievesoens	Margaretha
Strauven	Joannes	01-05-1736	Timmermans	Maria
Surinx	Lambertus	19-06-1738	Schrijvers	Maria
Swennen	Theodorus	23-10-1763	Raymaeckers	Catharina
Terneven	Aegidius	19-06-1747	Van Munster	Maria
Terneven	Joannes	28-07-1754	Otten	Anna
Terneven	Martinus	16-07-1730	Counen	Catharina
Terneven	Petrus	30-11-1759	Cuypers	Barbara
Thijs	Arnoldus	21-11-1728	Van Hees	Elisabeth
Tits	Arnoldus	28-11-1780	Van Gisbergen	Elisabeth
Uytdebroek	Gerardus	17-09-1763	Menten	Maria Agnes
Van Brabant	Lambertus	28-10-1731	Oyen	Elisabeth
Van Brabant	Walterus	25-11-1777	Oyen	Maria Elisabeth
Van Brabant	Walterus	09-05-1784	Neven	Maria Lucia
Van Brabant	Wilhelmus	25-10-1778	VanWilkenhuysen	Maria
Van de Bos	Mathias	02-02-1729	Frans	Joanna
Van de Bos	Petrus	28-04-1772	Korthouts	Anna Maria
Van de Bosch	Petrus	24-06-1761	Van Eyen	Anna Maria
Van de Broeck	Franciscus	15-07-1792	Schurmans	Maria Theresia
Van de Poel	Joannes Baptis	25-07-1779	Strauwen	Anna
Van de Pool	Gaspar	03-06-1754	Smets	Maria
Van de Pool	Gaspar	16-08-1767	Strauwen	Anna Maria
Vandersmissen	Joannes	02-08-1795	Cleren	Maria Elisabeth
Van Eyben	Mathias	01-05-1730	Van Munster	Maria
Van Geebergen	Jacobus	28-05-1767	Cleren	Barbara
Van Hees	Joannes	05-05-1740	Falan	Maria Josepha
Van Hees	Joannes	30-12-1747	Terneven	Gertrudis
Van Mechelen	Arnoldus	06-10-1748	Heusdens	Agnes
Van Mechelen	Joannes	05-07-1728	De Dasse	Margaretha
Van Mechelen	Joannes	11-11-1731	Bartholomues	Anna Maria
Van Mechelen	Joannes	25-05-1733	Neven	Aldegondis
Van Straelen	Guilielmus	17-11-1754	Van Hees	Joanna
Van Swijgenhoven	Wilhelmus	10-02-1743	Van Hees	Joanna
Van Tilt	Henricus	24-02-1781	Grommen	Catharina
Vanaken	Petrus	04-06-1781	Hayen	Barbara
Vandebos	Christianus	09-02-1738	Frans	Sibilla
Vanderbempd	Joannes	18-02-1749	Frans	Sibilla
Velaers	Martinus	07-01-1787	Derneven	Anna Margaretha
Vos	Joannes	23-11-1783	Geijsens	Anna Catharina
Wauters	Mathias	15-01-1769	Van Mechelen	Anna Maria
Willems	Fredericus	03-02-1788	Minten	Catharina
Wilms	Hermanus	21-04-1793	Derneven	Margaretha
Wilms	Hubertus	31-05-1762	Vandersmissen	Anna Maria
Wilms	Joannes	23-10-1746	Neven	Anna Catharina

Tabel 1: Binderveldse huwelijken in de 18de eeuw.

Uit deze huwelijken werden 14 stamouders geselecteerd met de meeste nakomelingen in Binderveldse families. In 'Tabel 1' zijn deze stamouders aangeduid met een grijze balk. Dit gebeurde op basis van stamboomgegevens, die gedurende vele jaren werden verzameld door Eddy Bangels en mezelf. Op de volgende bladzijden vind je de Binderveldse nakomelingen van deze stamouders terug, meestal tot de 5de generatie, met verwijzing naar hun woonplaats rond 1940. Om de tabellen eenvoudig te houden worden enkel relevante vertakkingen opgenomen. Deze lijst is zeker niet volledig. Na verder onderzoek kunnen hier zeker aanvullingen worden toegevoegd.

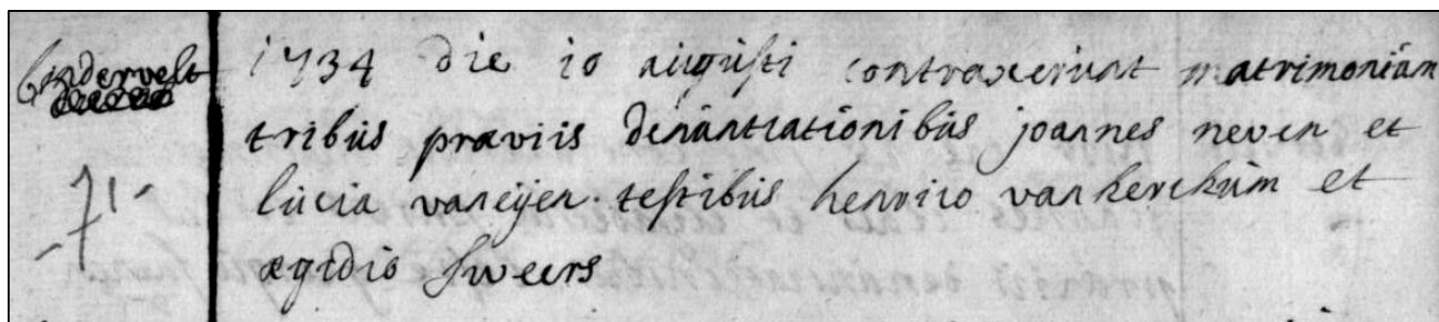
Sommige familienamen van deze stamouders zijn minder bekend voor ons. Meestal kennen wij de families het beste langs de vaderlijn (naamlijn), omdat dit onmiddellijk herkenbaar is. In veel gevallen is de moederlijn minstens zo belangrijk in de afstamming.

Om sommige familietakken die meerdere keren voorkomen niet steeds te herhalen wordt in de tabellen verwezen naar die familietak door een nummer. In de 3de kolom met als hoofding → wordt met een nummer verwezen naar de nummering van de familietak die voorkomt in de 1ste kolom met als hoofding ↓. Op die manier zie je ook de verwevenheid van de Binderveldse families. Het jaar van huwelijk wordt aangeduid met een '&'. In de 2de kolom wordt de hiërarchie van de nakomelingen weergegeven door middel van insprongen.

In de 4de kolom aangeduid met een 🏠 wordt verwezen naar de woonplaats (58 locaties) van deze afstammelingen, aangeduid op de stafkaart van het jaar 1939 (bladzijde 16). De letters verwijzen naar de straat en het volgnummer naar de locatie in de straat. Betekenis van de letters: M=Molenstraat, HG=Hoogstraat, KLR=Kleinromestraat, HV=Hoevestraat, D=Daalstraat, L=Leemstraat, KRU=Kruisstraat, R=Raasbeekstraat, KRO=Krommenhofstraat.

De meest courante familienamen in volgorde van voorkomen bij de nakomelingen zijn: Bangels, Vanbrabant, Grauls, Appeltants, Stiers, Terneven, Diepenrijckx, Vandersmissen, Hayen, Kempeneers, Lambrechts, Claes, Strauven, Surinx, Duchateau, Poelmans, Anteunis, Schats, Vlekken, Smets, Dekers, Graulus, Grauwels, Herbots, Lievesoens, Michiels, Beffe, Grosemans, Maris, Vrancken, Bessemans, Hinnisdaels, Ruelens, Dirix, Oyen, Langenaken, Ghijsens, Joris, Knaepen, Rethy, Vanstraelen, Adriaens, Appeltans, Bussy, Jacques, Lebeau, Mellis, Schurmans, Secretin, Vangeel, Vanoirbeek, Wouters, Abrams, Breesch, Busselen, Dendas, Laporte, Vanderseyen, Vanaken, Vanmechelen, Vanroye.

Info over de tabellen op de volgende bladzijden:			
Kolom 1 ↓	Kolom 2	Kolom 3 →	Kolom 4 🏠
Hier kan je het vervolg van de nakomelingen zien onder het nr dat je vond in kolom 3.	Naam stamouders en nakomelingen met insprong per generatie.	Zoek dit nr in kolom 1 om het vervolg van de nakomelingen te zien.	Straatcode en volgnummer waar de nakomelingen woonden/wonen.

Huwelijksakte van Joannes Neven en Lucia Vaneyen op 10/8/1734 (Par. Wilderen)

↓	Neven Joan &1734 Vaneyen Lucia	→	
	Claes Petrus &1779 Neven Anna Elisabeth		
	Claes Egidius &1819 Jacques Anna Christina		
	Bangels Egidius &1852 Claes Anna Catharina		
14	Bangels Julien &1894 Vanbrabant Edelia		D4
	Bangels Theophiel & Bangels Louise		D4
	Vanbrabant Theofiel & Bangels Marie		
	Diepenrijck Louis & Bangels Sylvie		D9
	Bamps Jozef & Bangels Celestine		
	Bangels Gustaaf & Vanbrabant Lucie		L12
	Bangels Victor		D4
	Bangels Pieter Pië &1883 Grosseels Gertrude		D9
	Bangels Theofiel & Bangels Louise		D4
	Bangels Jules & Grauls Octavie		L9
	Janssens Jozef & Bangels Celine		L8
	Bangels Louis & Grauls Octavie		HG9
	Vanbrabant Emiel & Bangels Louise		D6
	Vanbrabant Walterus &1784 Neven Maria Lucia		
	Anteunis Joannes &1827 Vanbrabant Maria Catharina		
	Anteunis Jean Arnold & Nelis Anna Maria		
13	Vanbrabant Carolus Ludov &1893 Anteunis Maria Josep		
	Vanbrabant Emiel & Bangels Louise		D7
	Vanbrabant Gerard & Kempeneers Therese		KRO6
	Anteunis Egidius &1874 Vandereyken Rosina		
	Rotty Felix Emile &1910 Anteunis Maria Paulina		L13
	Graulus Felix & Anteunis Maria Elisabeth		
	Graulus Ludovicus & Vanrijkel Maria Barbara		
	Armand, Emile, Julien, Marie, Leopold, Maria Emerentia		D8
	Vanbrabant Joannes &1824 Appeltans Joanna Maria		
11	Vanbrabant Walteris &1859 Stiers Maria Gertrudis	13 14	
	Vanbrabant Clementina, Evarist		D4

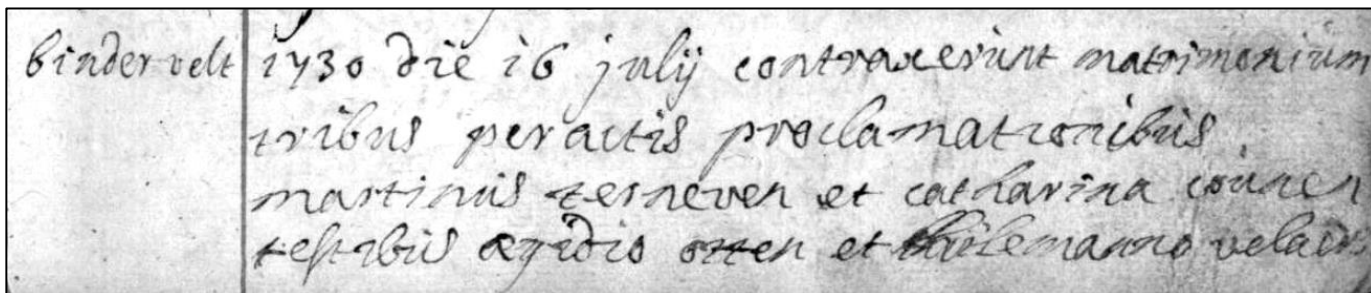
↓	Mellis Petrus &1753 Terneven Marg Gertr	→	
	Vandersmissen Jozef &1816 Mellis Maria Elisabeth	8	
	Vandebruggen Henri & Vandersmissen Maria Isabelle	18	

↓	Deckers Joannis & Vanmechelen Joanna Agnes	→	
	Deckers Cornelius &1806 Pluymers Maria Gertrude	17	
	Deckers Arnoldus &1844 Billen Anna Elisabeth		
	Deckers Joan &1832 De Schrijnmakers Victoria		
	Deckers Louis &1836 De Schrijnmakers Maria Magdal Ernestina		

↓	Lievesoens Joannes &1761 Borgers Maria	→	
	Stiers Joan &1785 Lievesoens Anna Margaretha	6 7	
	Lievesoens Petrus & Vanhoren Elisabeth		
	Lievesoens Gerardus &1822 Pietermans Anna Maria		
10	Lievesoens Lodewijk &1862 Michiels Philomena		
	Vlekken Leo Ludovicus &1890 Lievesoens An Mar Clot		
20	Vlekken Armand & Vanstraelen Bertha		KRO3
21	Vlekken Louis & Vanstraelen Theresia		KRO4
	Ruelens Henricus Bona & Vlekken Emilie		HG8
	Vlekken Gustaaf		KRO4
	Grauls Jozef &1914 Lievesoens Josephina		KRO1
8	Mellis Petrus &1807 Lievesoens Maria Gertrudis		
	Prijs Antoine &1841 Mellis Anna		
	Debruyne Petrus &1845 Prijs Maria		
	Maris Evarist &1913 Debruyne Gertrudis		L3

↓	Oyen Joes &1795 Diepenrijckx Juliana	→	
6	Stiers Gerard &1826 Oyen Maria Elisabeth	11	M1
7	Stiers Joannes &1822 Oyen Isabelle Ludovica		
	Lebeau Pieter &1863 Stiers Elisabeth		D6
	Lebeau Adrianus & Vandenborne Wouwer Elisa Johanna		
	Lebeau Paul &1942 Greefs Ida		
	Stiers Petrus &1869 Plevoets Maria Seraphina		
	Strauven Carolus &1898 Stiers Maria Isabella Eugenia		
	Strauven Victor & Hendrickx Josephine		D3
	Strauven Armand &1920 Paques Blanche		D6
	Strauven Lucien & Vandeborne Elly		L1
22	Stiers Emiel &1919 Busselen Maria Clementina		KLR3
	Vanrusselt Joannes & Stiers Emma		HG3
	Mees Arth &1922 Stiers Justine		KRU7
	Vanstraelen Pieter & Oyen Maria Albertina		
	Moyaerts Willem &1914 Vanstraelen Albertina		
	Moyaerts Eugenia		
	Poelmans Emile & Moeyaerts Celestina		L6

↓	Appeltants Joannes Henricus &1756 Claes Maria	→	
	Appeltants Anna Catharina		
	Vanbrabant Joannes &1824 Appeltants Anna	11	
	Appeltants Guilhelmus &1794 Reniers Anna Catharina		
	Appeltants Renerus & Vandersmissen Maria Theresia		
	Appeltants Henri &1844 Foriers Angelina		
	Hendrickx Lambertus & Appeltants Rosalia		
	Vanaken Gerard Jozef & Hendrickx Maria Carolina		R6
	Appeltants Jacobus & Vanmunster Anna Maria		
	Appeltants Joh &1822 Vanrusselt Catharina		
	Wouters Joh Bapt &1866 Appeltants Maria Louisa		
	Wouters Carolus Hubertus &1900 Laporte Maria Emilia		
	Preud'Homs Lambertus &1933 Wouters Lutgardis		KLR4

Huwelijksakte van Terneven Martinus en Coenen Catharina op 16/7/1730. (Par. Wilderen)

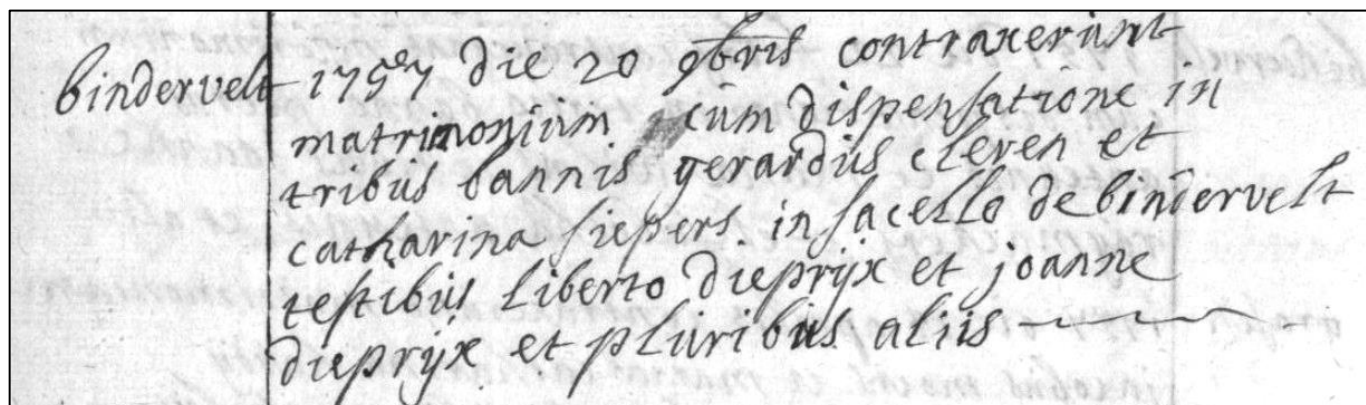
↓	Terneven Martin & 1730 Coenen Catharina (Akte hierboven)	→	
	Duchateau Petrus & 1774 Terneven Maria Catharina		
9	Surinx Gerardus & 1818 Duchateau Maria Catharina		
15	Langenaken Jean & 1828 Surinx Maria Catharina		
	Grauls Joh Fr & 1849 Langenaken Albertina		
	Grauls Henri & 1874 Jacques Maria Melania		
	Bangels Louis & 1919 Grauls Octavie		HG9
	Grauls Hubertus & 1917 Honshoven Maria Elisabeth		KLR5
16	Govaers Alfons & 1876 Grauls Maria Leonarda		
	Vrancken Henricus & 1895 Goevers Maria Catharina		D5
	Joris Ernest & Vrancken Leonie		M2
	Luwel Theofiel & Vrancken Celestine		L11
	Schats Arthur & Vrancken Leontine		HV6
	Leenaers Jean & Vrancken Josefina		D5
	Grauls Ludo Leo & 1882 Ceuleers Maria Bertilia		KRU6
	Bangels Jules & 1914 Grauls Octavie		L8
	Grauls Alfons & Gielen Rosalie		D2
	Graulus Patricius Emiel & 1910 Grauls Josephina		KLR1
	Grauls Emiel & Vanhoren Maria Carolina		
	Grauls Louis & Vrancken Germaine		KRU6
	Surinx Leonard & 1841 Vanstraelen Anna Catharina		
	Surinx Anna Mar Cl & 1903 Schreyneen Joh		
	Surinx Felicien & Vandersmissen MT & 1936 Dessers MJ		R5
	Haesen Frans & 1922 Surinx Maria		R4

↓	Duchateau Petrus & 1774 Terneven Maria Catharina	→	
	Duchateau Joan & 1809 Machiels Maria Elisabeth	9	
	Plevoets Lambert & 1841 Duchateau Anna Maria		
	Plevoets Joan Arnold Plevoets Anna Maria Elisabeth		
	Plevoets Raymond & 1913 Deglin Maria Sidonia		KRU4

↓	Oyen Jean & 1772 Stiers Maria Josepha	→	
	Langenaken Joannes & 1792 Oyen Catharina	15	
	Govaers Willem & Langenaken Suzanna	16	

↓	Machiels Pierre & Schurmans Anna Margaretha &1796 Lievesoens Anna	→	
	Michiels Joannes & Schats Anna	10	
	Ruymen Martin &1828 Machiels Marie		
	Schats Fred &1856 Ruymen Anna Maria		
	Schats Petrus Eugenius & Serdons Catharina		
	Schats Calixtus &1923 Knaepen MR &1936 Penxten MPA		
23	Schats Adelardus &1891 Surinx Maria Seraphina		HV2
	Schats Eugene &1919 Joris Maria Hortencia		HV5
	Smets Frans &1920 Schats Anna Maria		HV1
	Schats Theo &1919 Kempeneers Jozefine		HV2
	Schats Arthur & Vrancken Leontine		HV6
	Michiels Henricus &1833 Anthoons Maria Barbara		
	Michiels Petrus &1873 Schiffeleers Maria Sophia		HG2
	Julia, Louis, Adrianus, Clotilde, Hubertus		HG2

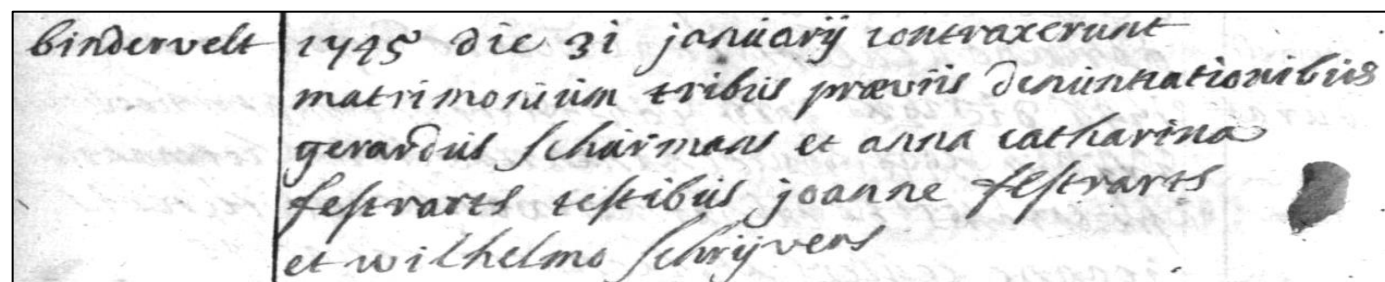
↓	Cleren Gerard &1757 Separs Catherina	→	
	Vandersmissen Joannes &1795 Cleren Maria Elisabeth		
	Vandersmissen Petrus &1845 Schevenels Maria Magdalena		
	Vandersmissen Joz &1874 Vandersmissen Louisa		
	Vandersmissen Charles &1904 De Koninck Justine		KLR2
	Vandersmissen Jules		KLR2
	Vandersmissen Frans & Mulkers Maria Mathildis		L14
	Vandersmissen Irma		KLR2
	Huybrechts Julianus &1904 Vandersmissen Antonia		HG4
	Huybrechts René		
	Vandersmissen Petrus J Alphonsus		KRO5
	Vandersmissen Gustaaf		KRO2
	Pulinx Joan &1843 Vandersmissen Theresia		
	Vanroye Augustinus & Pulinx Philomena		
	Baldewijns Jean &1896 Vanroye Maria Leontina		
	Kempeneers Isidoor &1915 Baldewijns Maria Wilhelmina		
	Vanroye Jozef & Chapelle Marie Louise		
	Thoelen Clement & Vanroye Bertha		HG5
	Vanroye Theophile & Bessemans Maria Ludovica		HG4

Huwelijksakte van Cleren Gerard en Separs (Siepers) Catharina op 20/11/1757. (Par. Wilderen)

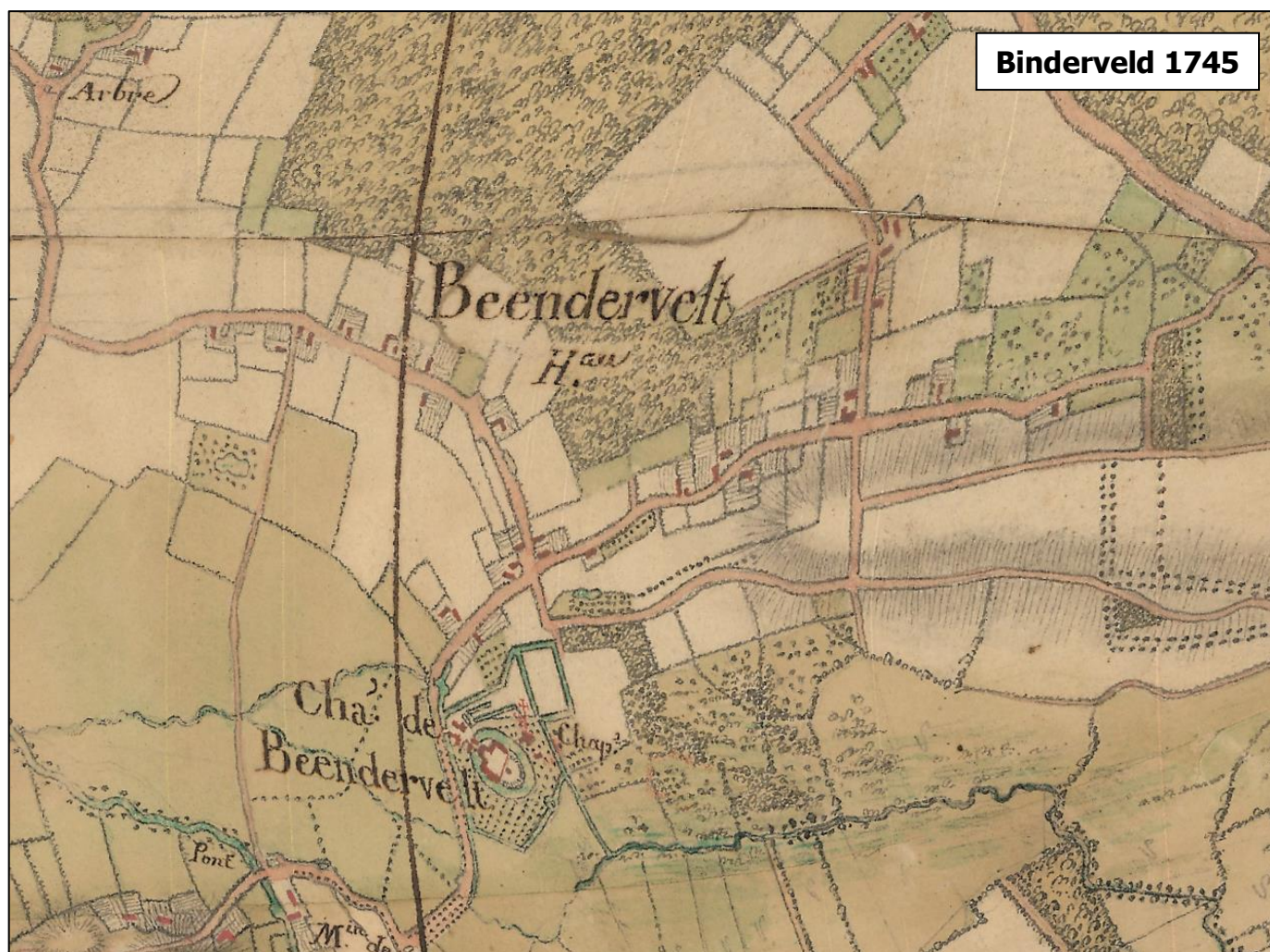
↓	Diepenrijcx Henricus &1728 Nickmans Maria Catharina	→	
	Diepenrijcx Libertus &1768 Huybrechts Gertrudis		
	Diepenrijcx Hubert & Schats Margareta		
	Vanmunster Jean &1838 Diepenrijcx Maria Gertrude		
	Surinx Remi & Vanmunster Maria Elisabeth	23	
	Diepenrijcx Joannes & Busselen Maria Josephina		
	Diepenrijcx Libert & Timmermans Maria Constantia		
	Roggen Alfred &1913 Diepenrijcx Jozefine		
	Diepenrijcx Jean Gen & Gailly Paula		
	Diepenrijcx Emma &1881 Beckers Joannes Ludovicus		
	Herbots Gerard &1909 Beckers Jozefine		D1
	Diepenrijcx Alfons &1889 Vandermeeren Nathalie		L5
	Diepenrijcx Libert, Jules, Emma, Jozef		
	Diepenrijcx Gerard & Surinx Maria Elisabeth		
	Diepenrijcx Maria & Strauven Jozef		L5
	Diepenrijcx Louis & Bangels Sylvie		D9
	Diepenrijcx Victor & Luwel Maria		L10
	Diepenrijcx Evarist &1923 Hanauer Georgette		HG7
	Gijzens Louis &1844 Diepenrijcx Louise		
	Busselen Carolus & Ghijsens Maria Virginia	22	
	Busselen Jean &1924 Deziron Maria Eugenia		HG1

↓	Schurmans Gerardus &1745 Festraets Anna Catharina	→	
	Vandebroek Joan &1792 Schurmans Maria Theresia		
	Vanstraelen Arnold &1821 Vandebroek Anna Maria		
	Vanstraelen Lambert &1860 Hayen Maria Theresia		
	Vanstraelen Henri & Brans Mathilde	20 21	
	Terneven Georges &1825 Vandebrouck Isabella		
	Rethy Thomas & Terneven Maria Catharina		
	Rethy Carolus &1880 Driesen Jozefina		
	Knaepen Pierre &1927 Rethy Rosalie		L7
	Terneven Petrus &1870 Pulinckx Maria Elisabeth		
	Vanhoren Hubert &1894 Terneven Melanie		
	Vanhoren Jef & Strauven Maria		KRU1
	Terneven Engelbertius &1894 Hendrix Maria Ludovica		
	Terneven Jef &1931 Landerloos Maria Irene		HV8
	Terneven Carolus Victor &1924 Kabergs Elisabeth		
	Terneven Willem Alfons &1895 Delsaer Maria Elisabeth		
	Terneven Romain		R1

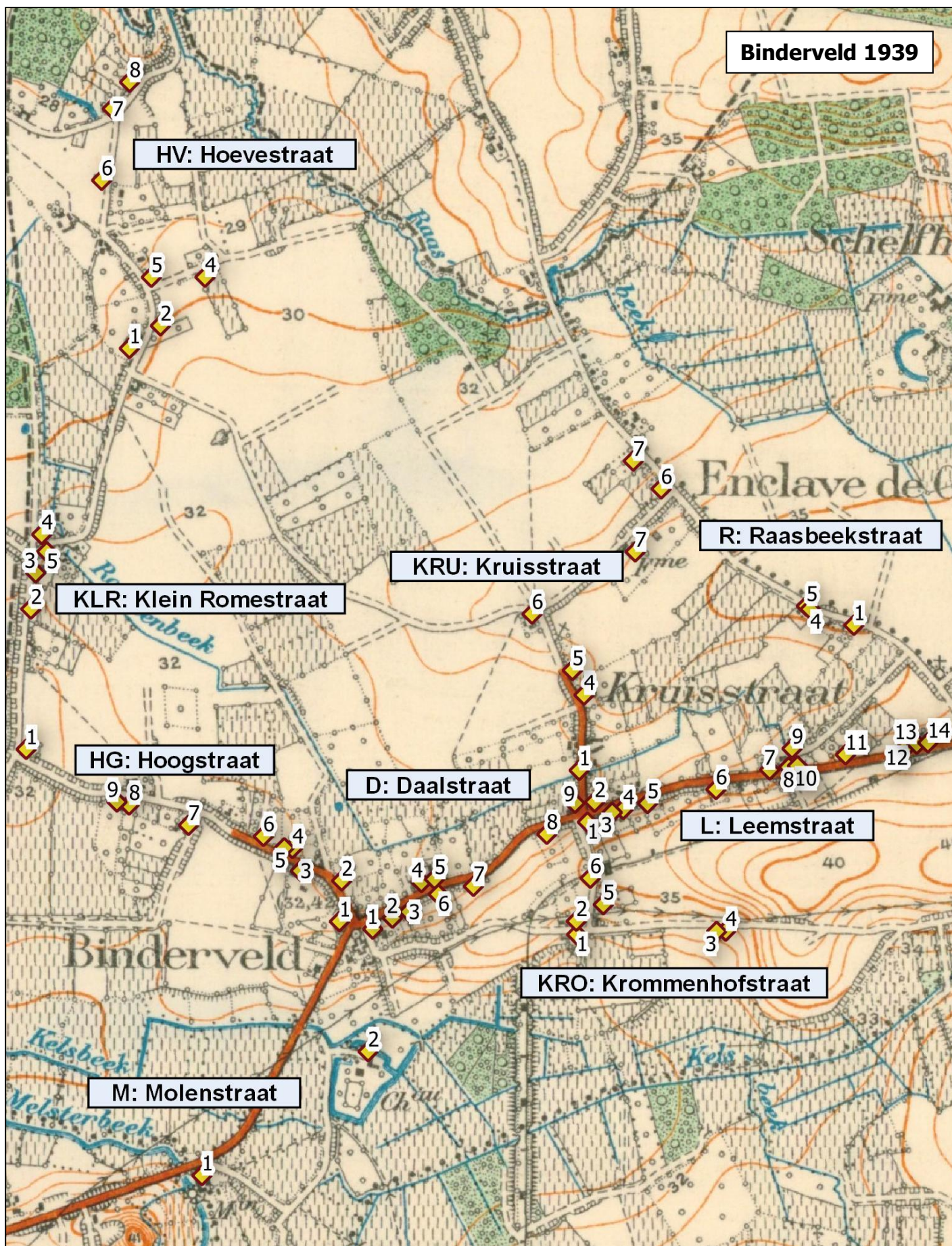

Huwelijksakte van Schurmans Gerardus en Festrarts Catharina op 31/1/1745. (Par. Wilderen)

↓	Vanbrabant Lambertus &1731 Oyen Maria-Elisabeth	→	
	Vanbrabant Henricus &1778 Vanwiddingen Ida &1816 Pluymers AMC		
	Vanbrabant Henr Lamb &1804 Noemans Maria Theresia		
	Vanbrabant Lambert &1847 Selis Catharina Elisabeth		
	Vanbrabant Henricus &1880 Gos Anna Maria		
	Vanbrabant Emiel &1919 Vangeel Elvire		R7
17	Vanbrabant Henricus &1834 Dekers JM &1838 Surinx MC		
18	Vanbrabant Hermanus &1863 Vandebruggen Maria Elisabet		
	Hinnisdaels Jul Fr &1886 Vanbrabant Anna Maria		
	Hayen Jozef &1912 Hinnisdaels Bertha		HV7
	Hinnisdaels Frans &1931 Vanderbruggen Clem		HV4
	Grosemans Leo &1887 Vanbrabant Maria Theresia		KRU5
	Grosemans Fredericus &1913 Bats Theresia		L4
	Grosemans Ludovicus Jozef & Willems Julia		L2

Villaretkaart van 1745 van het centrum van Binderveld. De kaart bevat waardevolle informatie voor wie zich een beeld wil vormen van de leefwereld van onze voorouders tussen 1745 en 1748. Hier vinden we ongeveer 42 locaties van bewoning terug op Bindervelds grondgebied.

Stafkaart uit 1939, met nummer van woonplaatsen waarnaar verwezen wordt in de tabellen afstammelingen.

VOLKSTELLING GEMEENTE NIEUWERKERKEN, EINDE VAN DE 18DE EEUW

Gelezen in LIMBURG, jaargang LV, 1976, afl. 2

Een volkstelling in de gemeente Nieuwerkerken op het einde der 18de eeuw.

Het huidige Nieuwerkerken is ongeveer vier maal zo groot als in 1798 en is samengesteld als volgt:

1. Het echte Nieuwerkerken, waarover de telling gaat, grenzend aan Sint-Truiden en waarvan de westgrens de Kerkstraat was en de noordgrens de "Tichelrije".
2. "Tichelrije", nu "Tegelrij" geschreven: een heerlijkheid met schout en schepenen, gelegen ten noorden van 1, parochiaal bij Wyer, rond 1798 gemeentelijk bij Nieuwerkerken gevoegd en rond 1880 ook parochiaal bij deze gemeente ingelijfd.
3. Het leengoed "Schelfheide" ten westen van 1 en 2. Rond 1795 als enclave gevoegd bij de gemeente Gorssem bij Sint-Truiden en op 27/4/54 (Koninklijk Besluit van 12/3/54) gemeentelijk aan Nieuwerkerken gehecht waar het op parochiaal gebied steeds thuishoorde.
4. Binderveld: een zelfstandige gemeente en parochie. Op 1/1/'71 gefusioneerd met Nieuwerkerken.

De officiële tellingslijsten die we hier behandelen bevinden zich op het Rijksarchief te Maastricht. Hiervan zijn fotokopies in bewaring op het Rijksarchief te Hasselt. Deze officiële lijsten werden opgesteld door een gemeentenaar die tekent: "Agent voor Nieuwerkerken". De man heette Dionijs Joris (nr. 137), was "cuiper" van beroep, 40 jaar oud en ter plaatse geboren. Hij was gehuwd met Claes Elisabeth, oud 33 jaar, in maart in de gemeente gekomen en er al 10 jaar verblijvend. Ze woonden op de Boterbergh en hadden 4 kinderen beneden de 12 jaar.

Welke is nu de datum van de telling?

De Franse bezetter verplichtte tot een volkstelling bij wet van 10 Vendémiaire an 4 (2 oktober 1795) en deze wet werd voor onze streken van kracht door besluit van 27 Vendémiaire an 4 (19 oktober 1795).

De oudste inschrijving in ons gemeentelijk bevolkingsregister, een geboorte, en nog wel van Tichelrij, is gedateerd 22 Frimaire van het jaar 7 der Franse revolutie (12 december 1798). Deze eerste akte van geboorte, tevens de oudste akte in onze gemeentearchieven bewaard, met de pen geschreven, luidt letterlijk als volgt : "Den 22 Frimaire van het jaar 7 der Franse revolutie is in het kraam gekomen tot Nieuwerkerken op Tichelrije de huysvrouw van den borger Peeter Smeets, genaamd Anna Catharina Vanstraelen, geboortig van Kozen. Dit kind werd genoemd Joannes Smeets, wettige zoon van Peeter Smeets, Cultivateur, geboren te Weyer, oudt 26 jaren. Ondertekend van Peeter Smeets als vader.

Ondertekend als getuigen: Joannes Smeets, geboren te Weyer en Anna Catharina Schoeberghs, geboren te Kozen."

De ambtenaar van de burgerlijke stand tekent: W. Dooterange agent.

Daarna volgen er nog 3 overlijdens, eveneens met de pen geschreven en enkel vermeldend de naam van de overledene en de datum. De volgende akten zijn in het Frans en op gedrukte formulieren. Hier tekent Dooterange als "Meyer".

Deze Wouter Dooterange, de teller schrijft D'austrange, (nr 72 van de tellingslijsten) was "Boshuër" van beroep. Hij woonde op de bovenste Dries, 45 jaar oud en op 39-jarige leeftijd ingeweken op 16 maart. Hij was gehuwd met Margo Surinx, 50 jaar oud en eveneens op 40 jarige leeftijd ingeweken. De man had een mooi zeer leesbaar geschrift.

De Wet op de burgerlijke stand werd voor onze streken verplichtend gemaakt bij wet van 29 prairéal an 4 (17/6/1796), volgens de nieuwe telling nog hetzelfde jaar, maar voor onze tijdrekening het jaar daarna. Werkelijk verschil : 8 maanden later.

Uit de eerste akte van de burgerlijke stand blijkt nu duidelijk dat op 12 december 1798 de heerlijkheid Tichelrije al ontbonden was en gemeentelijk bij Nieuwerkerken gevoegd. Als we nu in overweging nemen dat de wet op de telling die van de burgerlijke stand met 8 maanden voorafging, dan zouden we geneigd zijn de datum der telling te situeren tussen 19 oktober 1795 en 12 december 1798.

Dan zijn we gaan zoeken in de burgerlijke stand naar namen van personen die geteld zijn om, voortgaande op de ouderdom, een datum van de telling te bepalen. We vonden 2 namen, te weten:

1. Anna Maria Moers (nr. 7). Deze huwt op 13 Ventóse van het jaar 10 (3 maart 1802) met iemand van Binderveld. Ze is dan 53 jaar oud. Bij de telling is ze nog ongehuwd en eveneens 53 jaar oud. Deze vrouw kan ook in april geboren zijn en dan zouden we als datum der telling krijgen april 1801 - maart 1802.
2. Mathieu Bams, (de teller schrijft Matthijs in echt Nieuwerkerkens dialect), deze man treedt als getuige op in 1809 (toen was weer de gewone jaartelling in voege) en is dan 54 jaar. De teller geeft hem 46 jaar, dus zou Bams in 1801 werkelijk 46 jaar geweest zijn en kunnen we bovengenoemde datum als de juiste beschouwen.

Dan heeft men dus langer gewacht met de uitvoering van de wet op de telling dan op deze van de burgerlijke stand.

Uit de benamingen der straten blijkt nu duidelijk dat de noordergrens van Nieuwerkerken zeker niet verder kwam dan de "Vlaamse beek". Mogelijk en zelfs zeer waarschijnlijk lag het kasteel nog op grondgebied "Tichelrije". Hoe de teller te werk gegaan is om iedereen stelselmatig in te schrijven blijkt nergens uit. Er is geen rangschikking volgens alfabetische orde, volgens woonplaats of iets dergelijks. Alles staat lukraak door elkaar. Of er gezinnen vergeten zijn zal wel een onbeantwoorde vraag blijven.

Het eerste blad geeft volgend opschrift:
 Departement van de Nedermaes
 Cantong van Herck
 Gemeente van Nieuwerkerken

Lijst: behelsende het getal en de naemen, ouderdom staet oft beroep der inwoners van de gemeente Nieuwerkerken. De plaets hunner woninge en op wat tijd in de gemeente gekomen sijnde.

De lijst begint met Bartholomeus Morren, pastoor, wonende aan de kerk (de enige die daar woonde), 42 jaar oud, op 24 juni in de gemeente gekomen en er al 15 jaar verblijvende.

Op het einde van de doorlopende nummering die eindigt op 165 maar toch maar 164 namen bevat (nr.77 is overgeslagen) geeft de teller een totaal van 280 zielen. Dit moet een foutieve berekening zijn want de 164 genoemde namen zijn personen van meer dan 12 jaar oud, daarbij zijn er 84 kinderen vermeld onder de 12 jaar zodat de bevolking bedroeg: 164 + 84 of 248 zielen.

De tellingslijsten, gewoon ongelijnd papier, bevatten 9 kolommen in deze volgorde: nummer, naam, ouderdom, staet oft beroep, woonplaats, tijd der aenkomst in de gemeente, tijd van verblijf in de gemeente, getal kinderen beneden de 12 jaar en aanmerking. Deze laatste kolom is blanco.

Per kolom gaan we even ontleden:

1. Nummer: zoals reeds gezegd van 1 tot en met 165 met het nummer 77 gewoon overgeslagen.

2. Naam: de tabel hieronder geeft de namen zoals ze op de lijsten voorkomen.

Deze met een vraagteken zijn onduidelijk geschreven en de getallen tussen haakjes geven het aantal personen met die naam weer. De namen zijn geschreven in het dialect van de streek. Totaal: 164.

Appeltans (1)	d'Outrange (5)	Moermans (4)	Stiers (1)
Bams (3)	Duvieux (1)	Moers (3)	Surinx (7)
Bertrand? (1)	Esselen (1)	Moleng (1)	Swijzen (1)
Bogaers (1)	Flicks (1)	Morren (2)	Tommas (2)
Bokkaers (1)	Gielen (3)	Orel? (1)	Van Alzen? (1)
Boonen (4)	Glaesen (2)	Pefferts (4)	Van Gesselen? (1)
Broukmans (1)	Heeren (1)	Pietermans? (2)	Van Wellenk (1)
Brugmans (6)	Hendricks (4)	Plugis (1)	Vanaken (1)
Carlens (6)	Herman? (1)	Poelmans (1)	Vanbrabant (8)
Celis (1)	Houbroeck (1)	Priemen (1)	Vandebosch (1)
Christiaens (11)	Huygen (6)	Prijs (2)	Vandereydt (2)
Claes (3)	Jochoms (2)	Putsijs (7)	Vanrutten (3)
Cuypers (7)	Joris (7)	Roggen (1)	Vanstraelen (2)
De Brem (2)	Lambrechts (1)	Schrijnen (2)	Velaars (1)
De la Vielle (1)	Lassaut (2)	Smolders (1)	Wielms (1)
Degeling (1)	Lox (2)	Speelmans (1)	
Dendas (1)	Menten (1)	Spievens? (5)	

Wat dadelijk opvalt is het groot aantal verschillende namen. Bewijst dit dat de jonkheid zo maar, niet in familieverband of in de buurtschap trouwde? Mochten er vrijers van andere dorpen hier een vrouw komen halen? Op zeer vele plaatsen was dat niet toegelaten.

Opvallend is dat de namen: Christiaens, Huygen, Putzeys, Brugmans en Surinx bijna gans uit Nieuwerkerken verdwenen zijn, terwijl de namen: Vanbrabant, Carlens, Joris, Cuypers nog steeds standhouden.

3. De ouderdom: onderstaande tabel geeft de ouderdom, ingedeeld in leeftijdsklassen.

Leeftijd	Personen
-12	84) 84 jonger dan 12 jaar
12-20	30
21-30	20
31-40	33
41-50	36 164 ouder dan 12 jaar
51-60	23
61-70	14
+70	8

Is dit een normaal beeld van de ouderdom der bevolking?

Op te merken valt, dat in leeftijdsklasse 12-30 zeer vele jongens en meisjes in dienst gingen als inwonende knecht of meid en deze zijn dus elders geteld. Er zijn hier slechts 3 meiden en 2 domestieken aangegeven, waarvan dan nog twee bij de pastoor in dienst waren.

4. Beroepen: op enkele uitzonderingen na, is alleen voor het gezinshoofd een beroep aangeven. Daar buiten is er 1 inwonende domestiek en 3 dienstmeiden. Een domestiek schijnt alleen te wonen, één gehuwde vrouw is spinneresse en voor één gezinshoofd is geen beroep vermeld.

Voor de inwonende kinderen, oud of jong, en voor andere inwonende gezinsleden heet het: "sijn (haar) dochter, soon, vader, moeder, suster of nicht. De getrouwde vrouw staat vermeld als "sijn vrouw".

Samengevat krijgen we volgende beroepen:

weduwvrouw of arme weduwe	8	
spinneresse	1	
dienstmeid	3	Bij pastoor, verkendrijver en man zonder beroep
domestiek	2	Bij pastoor en de kerreman
handwerker	30	
verkendrijver	1	
sohoenmaker	1	
kerreman	6	Persoon met kar en paard. Kar wordt als k-e-e-r uitgesproken.
custer	1	
boshuer	2	Hu-en betekent: de koeien hoeden of laten grazen en bewaken
saeger of bertsaeager	3	Bert: planken, dus plankenzager
wever	1	
ajoin	1	Hulp
klonkenmaeker	1	
cuiper	1	Kuipen- en tonnenmaker
wolspinner	1	
blindt sijnde	1	
arme man	1	
pastoor	1	
geen beroep vermeld	1	De man zonder beroep heet zoiets als Herman.
Totaal:	67	

5. Woonplaats: volgens onze tellingskolom woonden de 62 gezinnen als volgt :

Aen de kercke	1 (pastoor)
Kerckstraet	9
Bovensten dries	37
Ondersten dries	6
Boterbergh	8
Hoesselaar	1

Of deze gezinnen allemaal een aparte woning betrokken is uit de lijsten niet op te maken. Voor elke vermelding van woonst hebben wij een huis genomen. Mogelijk zijn er minder huizen.

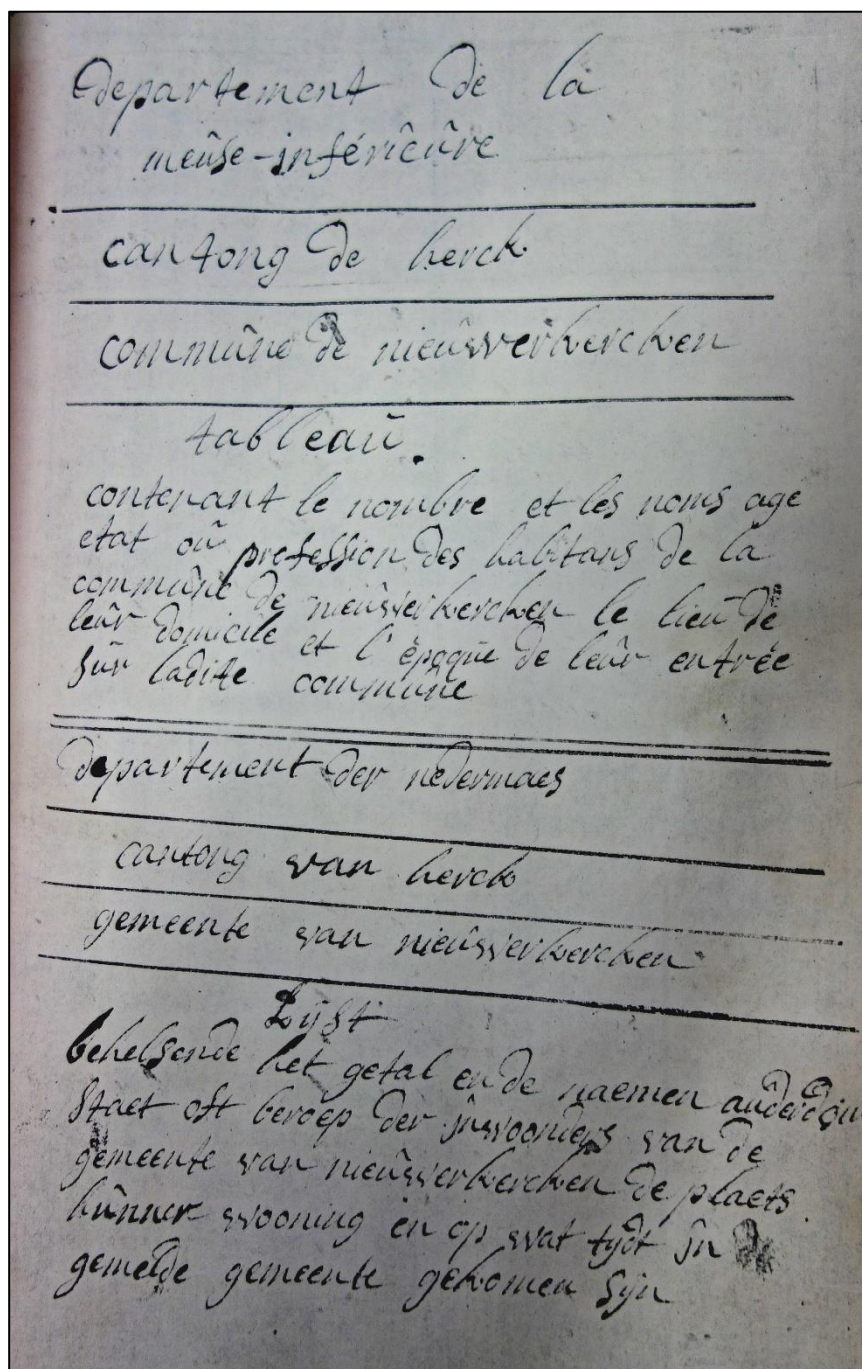
We kunnen er nog aan toevoegen dat "Aen de kercke" enkel ,de pastoor woonde en de vraag stellen: "Waarom bouwde men de kerk niet op den Dries?"

6. Tijd der aankomst in de gemeente : Deze lijst bevat 2 verschillende vermeldingen, nu namelijk "hier geboren" en dat geldt dan voor 102 personen, ofwel de maand der inwijking zonder jaartal en dat voor 62 personen. Voor 80 %: 16, 17 of 18 Meert.

7. Tijd van verblijf in de gemeente: Deze kolom is enkel ingevuld voor de 62 inwijkelingen en geeft een tijd aan van 1 tot 49 jaar. Als we dit laatste cijfer aftrekken van de ouderdom dan bekomen we de ouderdom bij de inwijking en dat ziet er als volgt uit:

ouderdom bij inwijking	mannen	vrouwen	
-10	2	2	
11-20	4	2	
21-30	7	13	
31-40	17	10	
41-50	3	2	
Samen:	33	29	= 62

Voor de inwijkelingen beneden de 10 jaar gaat het om 4 personen, 2 mannen en 2 vrouwen, op datum der telling volwassen personen maar jaren geleden samen met hun ouders in de gemeente gekomen. Dit blijkt duidelijk uit de tellingslijsten. Ook voor de 6 personen uit de leeftijdsklasse 11-20 kan dit zo zijn al wordt het niet door de tellingslijsten bewezen.

Eerste bladzijde van de telling van Nieuwerkerken

Als we nu deze 10 personen niet meetellen, dan blijkt uit de tabel dat op 52 inwijkelingen er 47 dit deden tussen de 21 en de 40 jaar en praktisch allen rond 15 maart. Hierin zijn begrepen 8 echtparen waarvan er 5 gelijktijdig inweken en 3 echtparen die niet gelijktijdig toekwamen. Of al deze mensen al gehuwd waren bij hun inwijking kan uit de tellingslijsten niet worden afgeleid. Wat dadelijk opvalt is het groot procent inwijkelingen: 62 op 164. Dit zal wel de oorzaak zijn van de grote verscheidenheid der namen waarvan reeds eerder sprake.

Die 15-16-17 maart was vroeger de datum dat knechten en meiden hun post verlieten of een nieuwe post betrokken. Nochtans, om knecht of meid te zijn moesten ze niet naar Nieuwerkerken komen, want die posten waren hier niet.

Wat kwamen die mensen hier zoeken in een zo arme streek? Waar werkten die 30 handwerksters? Er was geen nijverheid, zelfs geen grote boerderij!

In de geschreven artikels over Nieuwerkerken vinden we het volgende :

G. DE CORSWAREMME in "Mémoire historique", enz., Brussel 1855. Samengevat: "Deze heerlijkheid was een vrij goed, waar noch taksen noch belastingen geheven werden. Feitelijk werd hier geen gezag erkend, behalve dat van de pastoor. Misdadigers uit naburige landen (naburige dorpen) kwamen hier een schuilplaats zoeken."

EUG' DE SEYN in zijn "Geschied- en aardrijkskundig woordenboek" neemt deze tekst over, maar voegt er nog bij dat Nieuwerkerken géén schild heeft, wat inderdaad zo is.

Ons cijfermateriaal schijnt die auteurs gelijk te geven.

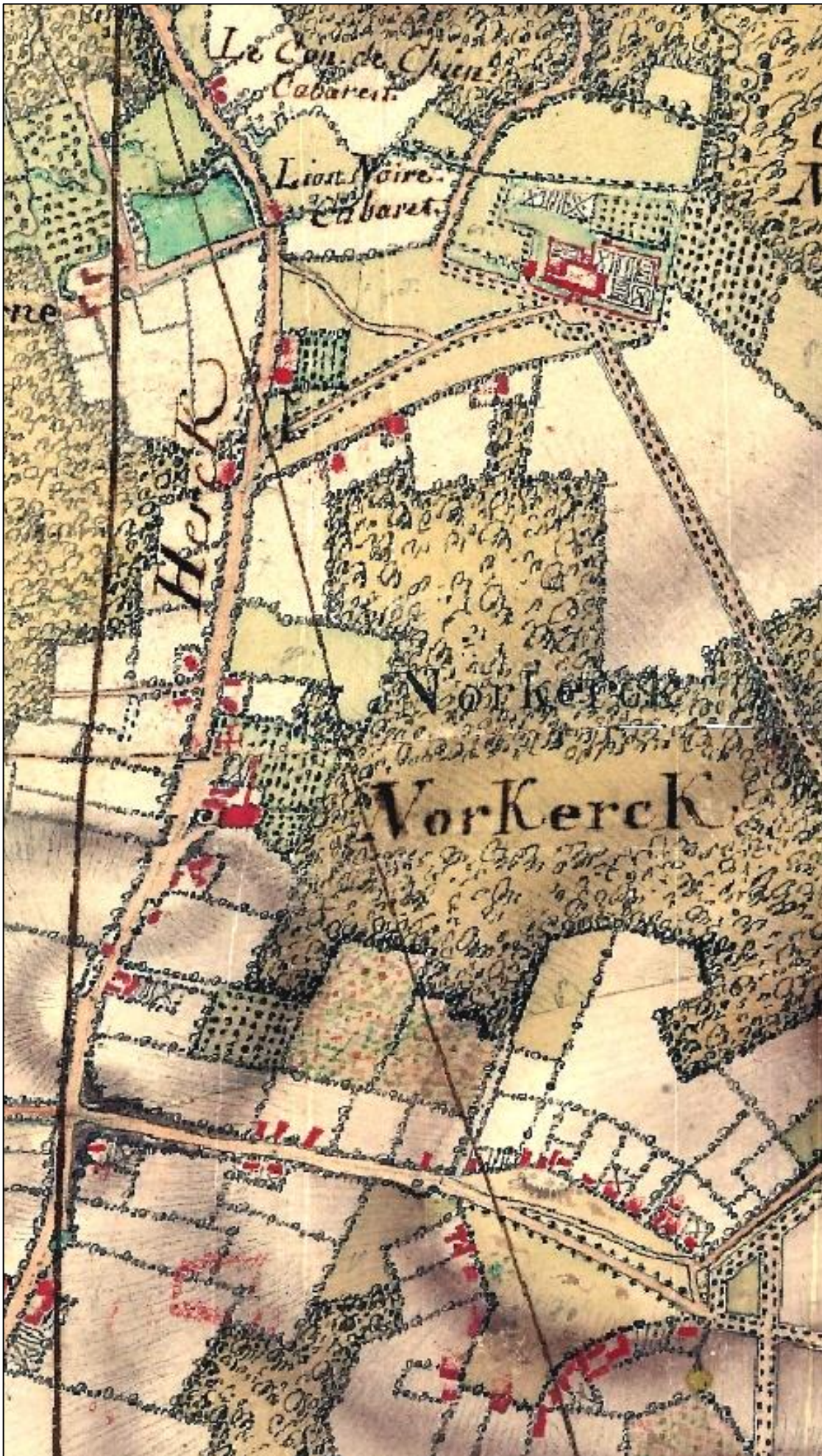
8. Getal der kinderen beneden de 12 jaar: In totaal 84, wat ons toelaat de samenstelling der gezinnen in tabelvorm weer te geven.

8 gezinnen van	1 persoon	8
12 gezinnen van	2 personen	24
11 gezinnen van	3 personen	33
7 gezinnen van	4 personen	28
8 gezinnen van	5 personen	40
6 gezinnen van	6 personen	36
6 gezinnen van	7 personen	42
2 gezinnen van	8 personen	16
2 gezinnen van	9 personen	18

62 gezinnen van gemiddeld 4 personen = 248 personen

Het heeft er de schijn van dat Nieuwerkerken eigenaardige voorouders heeft.

Maar we moeten bedenken dat iemand die de "Heer" niet behoorlijk groette, zonder zijn toestemming hout uit de bossen haalde of één van de konijntjes de nek omdraaide, reeds als misdadiger aangezien werd.

Villaret kaart (1745-1758) met de bewoning in Nieuwerkerken van die tijd.

Het is duidelijk dat er toen op "De Dries" de hoogste concentratie van bewoning was.

Voor het Nieuwerkerken van toen tellen we hier ongeveer 70 huizen. Dit komt ongeveer overeen met de aantallen van de volkstelling.

In 1796 werd, op bevel van de Franse bezetter, in alle gemeenten een bevolkingstelling gehouden.

Op de volgende bladzijden enkele afrukken van het oorspronkelijke document van deze bevolkingstelling in Nieuwerkerken.

nummers	NOMS de habitans en dessus de 12 ans	ages	etat ou profession	Congiele des habitans par hameau ou rue
numm- ers	naemen der inschouwers boven de 12 jaeren	ouder- dom	staet oft beroep	vyoonplact der inschouwers volgens getuyg oft staet
1	Bartolomeus moeren	42	pastoor	aen de kerke
2	jan moeren	80	syn vader	idem
3	m: anna slicks	138	syn nichte	idem
4	matys den das	60	domstieck	idem
5	a: maria de bren	20	diensmeijt	idem
6	willen moers	50	handwerker	kerckstraat
7	a: maria moers	53	syn suster	idem
8	jan moers	48	handwerker	kerckstraat
9	maria esselen	41	syn vrouw	---
10	jan christiaens	48	handwerker	bovensten dries
11	a: maria wieling	41	syn vrouw	---
12	laurens christiaens	12	syn soen	---
13	joannes bogaeus	35	handwerker	bovensten dries
14	j: maria spiveus	30	syn viduws	---
15	lorris spiveus	60	handwerker	boven: dries
16	barbara doutrange	61	syn vrouw	---
17	matys smoldevs	41	handwerker	boven: dries
18	maria anna pligis	47	syn vrouw	---
19	willen van brabant	41	handwerker	boven: dries
20	catharina houibloep	48	syn vrouw	---
21	leonard van brabant	12	syn soen	---
22	lambert van stralen	43	verbedryger	boven: dries
23	anna bang	40	syn vrouw	---
24	joanna pefers	20	diensmeijt	---
25	pecker spiveus	61	handwerker	boven: dries
26	pecker spiveus	51	syn soen	idem
27	catharina claus	28	syn vrouw	---

Epoque de l'entrée dans la commune	Durée du séjour	Nombre des enfans au-dessous de douze ans par famille	observations
Aget der komst in de gemeente	Aget van verblyf	getal der kindereijden onder 12 jaeren per huysgeest	aenmerkingen
24 jūnij	15 jaer		
17 maart	7 jaer		
24 jūnij	5		
16 maart	2		
hier geboren			
hier geboren			
hier geboren			
hier geboren			
17 maart	15	3	
hier geboren			
18 maart	20	3	
hier geboren			
17 maart	7		
hier geboren	0	1	
hier geboren			
12 april	32		
19 maart	16		
19 maart	16		
hier geboren			
17 maart	15	2	
19 maart	15		
hier geboren			
hier geboren		2	
hier geboren			
16 maart	3	1	
		12	

1918: SPAANSE GRIEP. MEER OVERLIJDENS IN BINDERVELD?

De Spaanse griep was een grieppandemie in de jaren 1918-1920. Deze wereldwijde epidemie eiste naar schatting 17 tot mogelijk 100 miljoen levens, een aantal dat het totale dodental van de Eerste Wereldoorlog (16 miljoen) overtreft. In België schat men het aantal overledenen tussen 30.000 en 80.000 dodelijke slachtoffers.

De Spaanse griep begon met hoge koorts, hoesten, spierpijn en keelpijn, gevolgd door extreme moeheid en flauwten. Men verloor zoveel energie dat men niet meer kon eten en drinken. De ademhaling werd steeds moeilijker en binnen enkele dagen trad de dood in. De Spaanse griep had de opmerkelijke eigenschap om jonge volwassenen te treffen. Dit in tegenstelling tot gangbare griep epidemieën, waarbij met name kinderen en bejaarden de ziekte krijgen en laatstgenoemden de grootste risico's lopen.

In augustus 1918 had de helft van de 2 miljoen Amerikaanse soldaten in Europa de ziekte: 43.000 man overleefden het niet. Dit is bijna de helft van het aantal Amerikaanse militairen dat in Europa stierf. Aan het front vielen ruim 50.000 man. De ziekte sloeg snel over naar andere legerkorpsen, ook de Duitse.

In de maand juli van 1918 sloeg de griep in België een eerste keer toe. Volgens sommige berichten werden vooral ouderen, sukkelaars en dronkaards getroffen. Anderen beweerden dan weer dat arbeiders en scholieren ziek werden. De epidemie was uitzonderlijk door de slachtoffers die ze koos. Anders dan andere griep epidemieën kreeg vooral de jeugdige bevolking van 20 tot 40 jaar met haar te maken, weten geschiedkundigen nu.

In oktober-november 1918 begon de griep onverwacht meer dodelijke slachtoffers te maken. De bevrijding en de rondtrekkende verzwakte soldaten hebben daar waarschijnlijk toe bijgedragen.

In gemeenten uit onze buurt werden meer overlijdens opgemerkt. In Aalst bij Sint-Truiden 18 tegen 12 normaal, Brustem 44 tegen 26, Ordingen 9 tegen 5, Gotem 11 tegen 3.

Omdat er tijdens de oorlog 14-18 geen kranten en ook geen plaatselijke pers verscheen is er via deze bronnen weinig informatie beschikbaar over deze epidemie in onze streken.

22.11.18

Geneeskundige Commissie van Brugge.

VOORZORGSMATREGELEN

aanbevolen om de verspreiding der aansteekelijke **GRIEP**, genaamd « **SPAANSCHE GRIEP** » onder de bevolking te beletten.

1. Geene ongesteldheid, hoe klein ook veronachtzamen; in afwachting der aankomst van den bijgeroepen geneesheer zich te bed leggen;
2. De zieken en voornamelijk deze aangedaan van longverwickelingen in eene **bijzondere** kamer afzonderen;
3. Zich onthouden van longzieken en personen welke bijna genezen zijn (herstellenden) te bezoeken;
4. Zich zoo goed mogelijk voeden;
5. Zich beschutten tegen koude, bijzonder aan **hals en voeten**;
6. De woonplaatsen en bovenal de slaapkamers in de grootste reinheid houden: deze kamers verluchten en vrijhouden van vochtigheid;
7. Zorgvuldig waken op de reinheid zijns lichaams en zijner kleederen;
8. Dagelijks verscheidene malen **gorgelen** met **gebicarbonateerd water**;
9. Meermaals daags **waterdampen** met « **menthol** » of « **Gomenol** » inademen;
10. Alle vergaderingen en samenscholingen vermijden;
11. Na de genezing de ziekenkamers reinigen en ze doen ontsmetten in geval dat de ziekte vergezeld was door longen ontsteking of andere verwickelingen;
12. **Alle scholen** der stad, van de hoogste tot de laagste, voor een onbepaalden tijd doen **schorsen**.

Brugge, den 4 November 1918.

De Secretaris,
Ed. Gilleman.

De Schepen-Voorzitter,
L. DE SCHEPPER.

Brugge, drukkerij G. BARBIAUX-DE CHESELLE, Waalschestraat, 33.

1918 Aankondiging.

Er zijn overeenkomsten met de huidige Coronacrisis.

Binderveld...

Het begraafregister van Binderveld leert dat in de periode van 1911 tot 1925 jaarlijks gemiddeld vier mensen begraven werden. In 1918 liep dat aantal op tot 10! Had dat met de Spaanse griep te maken? We kunnen dit niet met zekerheid besluiten. Het is in ieder geval een ferme stijging, die destijds wellicht veel indruk gemaakt heeft op de mensen van Binderveld.

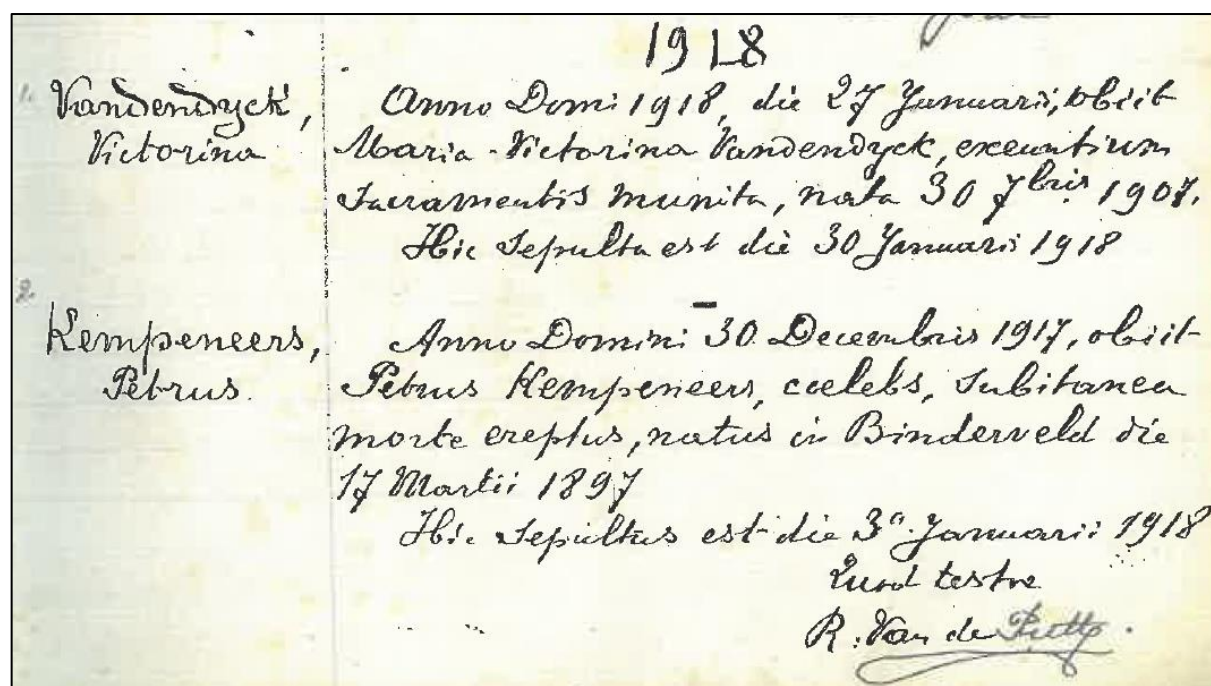
Misschien kunnen eventuele familieleden van deze overledenen hier verheldering brengen?

Overledenen van het jaar 1918. Omdat de Spaanse Griep in onze streken pas in juli 1918 uitbrak zullen het vooral de overledenen van de tweede jaarhelft zijn die eventueel aan de epidemie te wijten zijn, tenzij het al eerder onder de radar bij de bevolking circuleerde.

Valère Grauwels

Naam	Geboortedatum	Datum Overlijden	Leeftijd
Kempeneers Petrus	17/03/1900	30/12/1917	20
Luwel Carolus	5/12/1866	5/01/1918	52
Langenaeken Anna-Maria	17/01/1850	17/01/1918	68
Vandendijck Victorina	30/09/1907	27/01/1918	11
Vanaken Emilia	31/12/1857	28/02/1918	61
Terneven Augustinus	12/6/1828	12/03/1918	90
Plevoets Seraphina	28/4/1844	24/06/1918	74
Hinnisdaels Hubertus	16/8/1830	18/07/1918	88
Boonen Elisabeth		5/10/1918	54
Michiels Petrus	17/7/1841	21/10/1918	77
Bonnu Josephus	6/03/1905	31/10/1918	13
Busselen Carolus	15/9/1830	26/01/1919	89

Lijst van de overledenen in het jaar 1918

Afdruk van het begraafregister. Je kan deze raadplegen in het Rijksarchief te Hasselt.

3. Survel, Carolus. Anno D. 1918, die 5^a Januarii, obiit Carolus Survel, maritus Marie-Rosalie Hendric, exeuntium Sacramentis munitus, natus in Rumme, 5^a Decembris 1866.

Hic Sepultus est 8 Januarii 1918.
Quod testor,
R. Van de Putte

4. Sangenaeken, Anna-Maria. Anno D. 1918, die 14^a Januarii, obiit Anna Maria Sangenaeken, caelebs, exeuntium Sacramentis munita, nata in Binderveld 17 Januarii 1850.

Hic sepulta est 21 Januarii 1918.
Quod testor.
R. Van de Putte

5. Vanaken, Emilia. Anno D. 1918, die 28 Februarii, obiit Emilia Vanaken, uxor Polydori Poelmans, nata in Gorsum, die 31 Decembris 1857, exeuntium Sacramentis munita.

Hic Sepulta est 4 Martii 1918.
Quod testor.
R. Van de Putte
par

6. Verneven, Augustinus. Anno Domini 1918, die 12^a Martii, obiit Augustinus Verneven, maritus Josephine Anteknis, exeuntium Sacramentis munita, natus in Binderveld 12 Junii 1828.

Hic Sepultus est 15^a Martii 1918.
Quod testor,
R. Van de Putte
par

Vidi hoc 12 Junii 1918
C. H. Schuur

7. Pervoets, Seraphina. Anno Domini 1918, die 24^a Junii, subito obiit Maria-Seraphina Pervoets, uxor Petri Joannis Stiers, nata in Nieuwerkerke, 28 Aprilis 1844.

Hic sepulta est 27^a Junii 1918.
Quod testor,
R. Van de Putte

Hinnisduels, Anno Domini 1918, die 18 Julii, obiit Huber
 Hubertus. ^{tes} Hinnisduels, maritus Coletae Ruyssen
 natus in Bunderveld, 16 Augusti 1830
 Hic sepultus est 22 Julii 1918.

Quod testor,
 R. Van de Putte

par.

Boonen, Anno Domini 1918, die 5^a Octobris, subito
 Elisabeth obiit Maria Elisabeth Boonen, sacro oleo
 munitus, uxore Godefredi Kempeneers
 Hic sepulta est 9 Octobris 1918

Quod testor
 R. Van de Putte

par.

11. Michiels, Anno Domini 1918, die 21 Octobris, obiit
 Petrus Michiels, uxore Sophie Schuffe
 Leers, executionem Sacramentis munitus,
 natus in Bunderveld, 17 Julii 1841
 Hic sepultus est 24 Octobris 1918.

Quod testor,
 R. Van de Putte

par.

12. Bonnu, Anno Domini, die 31 Octobris 1918,
 Josephus obiit Franciscus Josephus Bonnu, caelestis,
 executionem Sacramentis munitus, natus
 in Bunderveld, 6 Martii 1905.

Hic sepultus est 4 Novembris 1918
 Quod testor,
 R. Van de Putte

par.

13. 1919
 Budselen, Anno Domini 1919, die 26^a Januarii,
 Carolus obiit Carolus-Ludovicus Budselen, viduus
 Virginiae Ghysens, natus in Bunderveld,
 die 15 Septembris 1830, executionem Sa-
 cramentis munitus.

Hic sepultus est 29 Januarii 1919
 Quod testor.

Vidi haec 13 Julii 1919

W. Heckler

R. Van de Putte

UIT DE OUDE DOOS

Etienne Vanoirbeek bezorgde ons volgende foto's. Als iemand een idee heeft waarover het hier gaat, dan vernemen we het graag. Antwoorden sturen naar: etiennevanoirbeek@outlook.be

GEZOCHT

Informatie over de vroegere Schuttersgilde St-Sebastiaan uit Wijer.

Contact: ☎ 0499/73.56.74 of ✉ heemkunde.nwk@telenet.be

Waarvoor reeds dank.

DANK

Heemkunde Nieuwerkerken wenst langs deze weg zijn dank te betuigen aan de gever van het oranje mapje, gevonden in de brievenbus, met documentatie over de gemeente Nieuwerkerken.

DOOR WIND EN REGEN

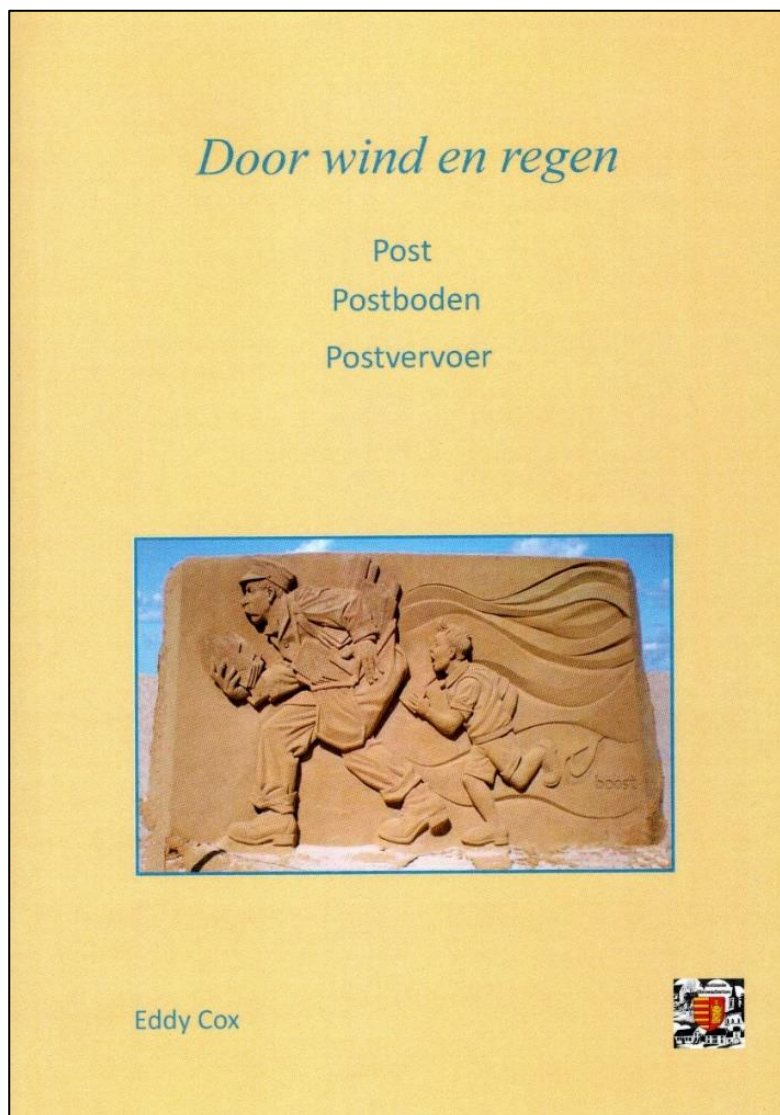
Beste lezer,

Eind oktober verscheen een nieuwe publicatie van Heemkunde Nieuwerkerken.

Het betreft een boek getiteld " Door wind en regen" Post, Postboden , Postvervoer, bedoeld als een eerbetoon aan alle postale werkers.

Deze in een beperkte oplage van 100 exemplaren, rijk geïllustreerde publicatie, telt 220 bladzijden en biedt in 20 hoofdstukken een overzicht van het hoe en wat, zoals gebruikte materialen, vervoer middelen en de evolutie van berichtgeving van in de oudheid tot het huidige postsysteem.

Info: ☎ 0499/73.56.74 of
✉ heemkunde.nwk@telenet.be

ERFGOEDDAG

Als thema voor de Erfgoeddag die doorgaat op zondag 24 april 2022 koos FARO, het Vlaams steunpunt voor Cultureel Erfgoed het onderwijs, onder de noemer "Erfgoeddag maakt school". Heemkunde Nieuwerkerken neemt deel met een tentoonstelling van schoolbenodigdheden van na WO II zoals, lei en griffel, inktpot, klasfoto's, schrijfgerief, passerdoos, boekentas, drinkbus, bulletijns, school spaarformulieren, inhoudsmaten, tekeningen en zo meer. Met daaraan gekoppeld een doorlopende Power Point presentatie. Hiervoor doen we graag een beroep op de inwoners van de vier deelgemeenten om ons dergelijk materiaal ter beschikking te stellen om de tentoonstelling op te bouwen. Alle ter beschikking gestelde voorwerpen blijven uw eigendom en worden na afloop aan de eigenaars terug bezorgd.

Wij verwelkomen u graag in Buurthuis "Ter Cose" Opkozenstraat 7 te Kozen op zondag 24 april 2022 van 10u tot 17u, gratis inkom. Tijdens en na uw bezoek is er gelegenheid tot nakeuvelen bij een drankje en aankoop van onze publicaties in onze cafetaria. Iedereen van harte welkom.